HARUKİ MURAKAMİ

Dünya Edebiyatı / Anlatı

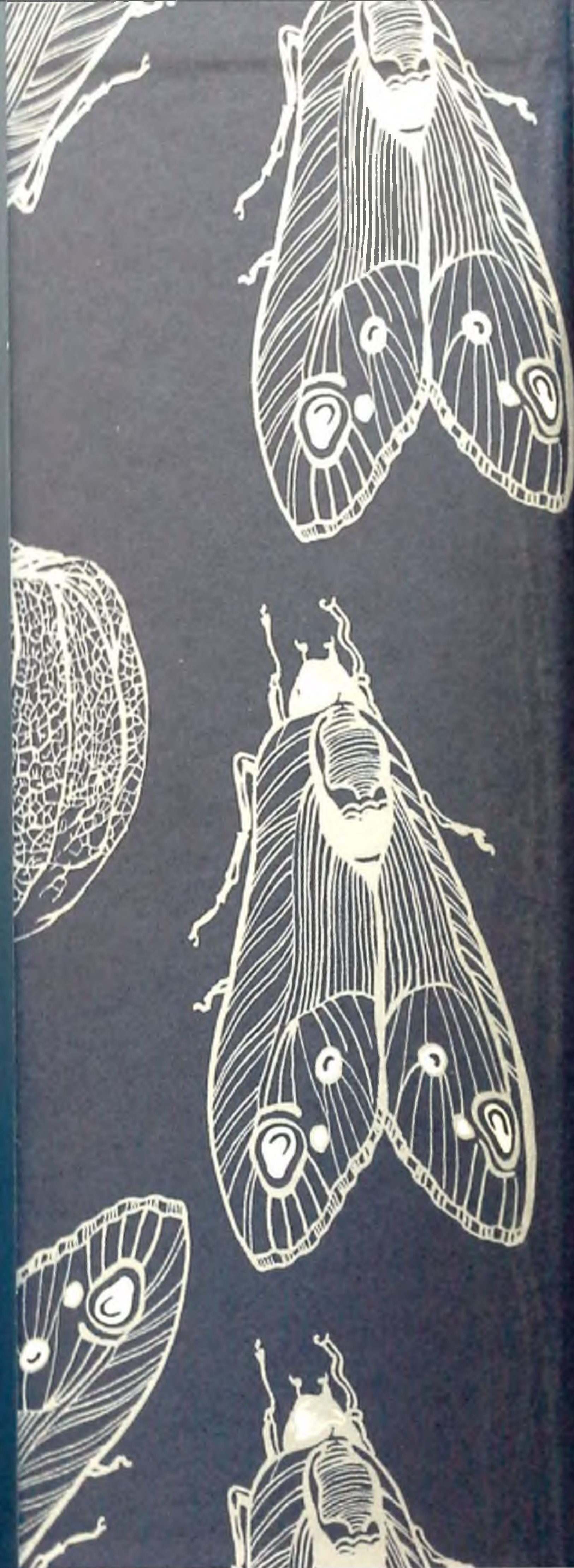
Uyku

İLLÜSTRASYONLAR: KAT MENSCHIK

HARUKİ MURAKAMİ, 1949'DA KOBE'DE DOĞDU. VASEDA ÜNİVERSİTESİ'NDE KLASİK DRAMA EĞİTİMİ ALDI. 21. YÜZYIL EDEBİYATININ EN ÖNEMLİ İSİMLERİNDEN OLAN MURAKAMİ'NİN KİTAPLARI PEK ÇOK ÖDÜL ALDI, TÜM DÜNYADA ELLİNİN ÜZERİNDE DİLE ÇEVRİLDİ. HARUKİ MURAKAMİ'NİN *YABAN KOYUNUNUN İZİNDE*, *İMKÂNSIZIN ŞARKISI*, *SINIRIN GÜNEYİNDE GÜNEŞİN BATISINDA*, *ZEMBEREKKUŞU'NUN GÜNCESİ*, *SAHİLDE KAFKA*, *HAŞLANMIŞ HARİKALAR DİYARI VE DÜNYANIN SONU* İLE *1Q84*, *KOŞMASAYDIM YAZAMAZDIM* VE *RENKSİZ TSUKURU TAZAKİ'NİN HAC YILLARI* İSİMLİ KİTAPLARI DA DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANDI.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında
İmkânsızın Şarkısı
Yaban Koyununun İzinde
Sahilde Kafka
Zemberekkuşu'nun Güncesi
Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu
1Q84
Koşmasaydım Yazamazdım
Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları

UYKU

Orijinal adı: Nemuri

Yazan: Haruki Murakami
Japonca aslından çeviren: Hüseyin Can Erkin

1. baskı / Ağustos 2015 / ISBN 978-605-09-2814-3
Sertifika no: 11940

İllüstratör: Kat Menschik
Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2
34310 Haramidere / İstanbul
Tel. (212) 412 17 00
Sertifika no: 12026

HARUKİ MURAKAMİ

Uyku

Çeviren:
Hüseyin Can Erkin

DK DOĞAN KİTAP

1

Uyuyamıyorum. Tam on yedi gün oldu.

Uyuyamama hastalığından söz ediyor değilim. Uyuyamama hastalığının ne olduğunu az çok biliyorum. Üniversitede öğrenciyken, bir ara uyuyamama hastalığı *gibi bir şey* yaşamıştım. "*Gibi bir şey*" diye vurgulamamın nedeni, o sıralarda yaşadığım durumun insanların genelde "uyuyamama hastalığı" dedikleri şeyle örtüşüp örtüşmediğinden emin olamamam. Eğer bir doktora görünmüş olsaydım, benimki uyuyamama hastalığı mı değil mi anlardım herhalde. Fakat gitmedim. *Doktora gitsem bile hiçbir işe yaramaz,* demiştim içimden. Böyle düşünmemin belli bir dayanağı yoktu. Önsezilerim öyle diyordu yalnızca; *gitsen bile bir işe yaramaz.* O yüzden, doktora gitmediğim gibi, ne aileme ne de arkadaşlarıma söyledim. Biliyordum çünkü, birilerine açacak olsaydım, doktora gitmemi söyleyeceklerdi.

O "*uyuyamama hastalığı gibi şey*" bir ay kadar sürdü. Bütün bu süre boyunca, bir kez bile doğru düzgün uyuyamadım. Gece olduğunda yatağıma girip, *haydi artık uyuyayım,* diyordum. İşte tam

o an, sanki şartlı refleks gibi uykum kaçıveriyordu. Ne kadar uyumaya çabalasam da uyuyamıyordum. Uyumaya çalıştıkça aksine uykum daha da çok açılıyordu. İçkiyi, uyku ilacını deniyordum ama hiçbirinin zerre kadar faydası olmuyordu.

Günün ağarmasına yakın nihayet gözkapaklarım ağırlaşır gibi oluyordu. Fakat tam olarak uyku denemezdi buna. Uykunun kıyısı diyebileceğim bir şeyi parmak uçlarımda çok hafif hissedebiliyordum. Öte yandan bilincim tamamen açık oluyordu. Hafifçe uyukluyordum. Fakat ince bir duvarla ayrılmış yan odada bilincim tüm berraklığıyla açık oluyor, öylece beni izliyordu. Bedenim yalpalaya yalpalaya loş odanın içerisinde sürüklenirken, kendi bilincimin bakışlarını ve soluk alıp verişlerini hemen yanı başımda hissetmeye devam ediyordum. Ben uyumaya çalışan bir bedendim ve aynı zamanda uyanık kalmaya çalışan bir zihin.

Böylesi bölük pörçük uyuklamalar gün boyunca kesintisiz devam ediyordu. Kafamın içi sürekli bir sisle kaplı gibiydi. Etrafımdaki şeylerin net mesafesi, niteliği veya neyden yapılmış olduklarına dair hüküm veremiyordum. Sonra uyuklama belli aralıklarla yeniden üzerime dalga dalga yükleniyordu. Tren koltuklarında, sınıftaki masamda, hatta akşam yemeği sofrasında farkında bile olmadan uyukluyordum. Bilincim bedenimden usulca ayrılıyordu. Sanki dünya sessizce benden uzaklaşıp gidiyordu. Dur-

madan elimden bir şeyler düşürüyordum. Kurşunkalemim, el çantam, çatalım gürültüyle yere düşüyordu. Öylece yere kapaklanıp, derin bir uykuya dalmak istiyordum. Fakat olmuyordu. Bilincim yanı başımda hep uyanık bir şekilde duruyordu. Onun soğuk gölgesini sürekli hissediyordum. Bu benim kendi gölgemdi. *Garip* diyordum, uyuklama esnasında. *Kendi gölgemin içindeyim.* Bir uyuklama halinde yürüyor, yemek yiyor, konuşuyordum. Fakat tuhaftır ki çevremdeki hiç kimse benim uç sınırlara ulaşmış olduğumun farkına bile varmıyordu. O bir ayda altı kilo zayıflamıştım. Buna rağmen ailem ya da arkadaşlarımdan tek kişi bile farkına varamadı. Yani benim sürekli uyuklayarak yaşamakta olduğumun...

Ben, kelimenin tam anlamıyla öyle, uyuklayarak yaşıyordum. Bedenim suda boğulmuş birinin cesedi gibi hislerini yitirmişti. Her şey silikleşmiş, puslanmıştı. Tüm varoluşum, dünyada yaşıyor olduğum gerçeği bile bana bulanık bir hayal gibi geliyordu. *Güçlü bir rüzgâr esecek olsa, bedenim havalanıp dünyanın en uç noktasına kadar gidiverir herhalde,* diye düşünüyordum. Dünyanın en uç noktasındaki adı duyulmamış, hiç görülmemiş topraklara... Böylece orada bedenim ve bilincim sonsuza dek ayrılırdı birbirinden. O yüzden, bir şeylere sımsıkı sarılmak istiyordum. Fakat etrafımı ne kadar kolaçan edersem edeyim, hiçbir yerde sarılabilecek bir şey göremiyordum.

Sonra akşam olunca, bilincim aniden berraklaşıyordu. Buna karşı koyacak gücüm olmuyordu. Ezici bir baskı sanki beni açık bilincimin çekirdeğine sabitlemiş gibi oluyordu. Bu baskı öylesine büyüktü ki, öylece sabırla sabahın gelmesini beklemekten başka bir şey gelmiyordu elimden. Gece boyunca zifiri karanlığın içinde gözlerim açık öylece duruyordum. Neredeyse hiçbir şey düşünemiyordum. Saatin zamanı dilimleyen sesini dinliyor, gecenin karanlığının önce yavaş yavaş derinleşmesini, sonra yeniden seyrelmesini izliyordum.

Derken bir gün, bu durum birdenbire sona erdi. Hiçbir ön belirti, hiçbir dış etki olmaksızın, pat diye bitti. Kahvaltı sofrasında aniden bilincim kafamdan uçup gidiveriyormuş gibi uykulu bir hal geliverdi. Hiçbir şey söylemeden masadan kalktım. Sanırım bir şeyleri de masadan düşürdüm. Galiba birileri bir şeyler söyledi. Fakat hiçbir şey anımsamıyorum. Yalpalaya yalpalaya odama gidip, üstümü bile değiştirmeden kendimi yatağa attım ve öylece uykuya dalıverdim. Yirmi yedi saat boyunca uyumuşum. Annem endişelenmiş, beni sarsarak uyandırmaya çalışmış kaç kez. Hatta yanağımı tokatlamış. Fakat ben uyanmadım. Yirmi yedi saat boyunca hiç uyanmadım. Sonunda uyandığımda ise, eski halime dönmüştüm. Yani herhalde...

Ne oldu da bir anda uyuyamama hastalığına yakalandım, sonra ne oldu da aniden tekrar düzel-

dim bilemiyorum. Bu uyuyamama hali uzaklardan, rüzgâra kapılıp gelmiş kalın, koyu, karanlık bir bulut gibiydi. O bulutun içi benim ne olduğunu kestiremediğim lanetli bir şeyle kaplıydı. Nereden çıkıp geldiğini, nereye gittiğini hiç kimse bilemez. Fakat neticede, önce gelip başımın üzerine çöreklenmiş, sonra da bir anda çekip gitmişti.

Fakat benim şu an uyuyamıyor olmamın, o sıralarda yaşadıklarımla uzaktan yakından ilgisi yok. Her şeyiyle bambaşka bir durum bu. Yalnızca uyuyamıyorum işte. Gözüme bir damla uyku girmiyor. Fakat uyuyamadığım gerçeğini bir yana bırakırsak, aşırı normal bir durumdayım. Hiç uykulu değilim ve bilincim de gayet berrak. Hatta normalde olduğundan çok daha berrak bile diyebilirim. Vücudumda da herhangi bir değişiklik yok. İştahım yerinde. Yorgunluk da hissetmiyorum. Gündelik gerçeklik açısından bakacak olursak, hiçbir sıkıntım yok. Yalnızca uyuyamıyorum işte.

Ne kocam ne de çocuğum benim bir an bile uyuyamadığımın farkında. Ben de hiçbir şey söylemedim. Bir şey söyleyecek olursam doktora gitmemi isterler çünkü. Dahası, çok iyi biliyorum ki doktora gitsem bile bir işe yaramayacak. O yüzden bir şey söylemiyorum. Bu açıdan durum eskiden yaşadığım uyuyamama dönemiyle aynı diyebilirim. Ama biliyorum işte, bunun benim kendi başıma halletmem ge-

reken türden bir mesele olduğunu.

Yani onlar hiçbir şey bilmiyor. Yaşantım, dışarıdan bakıldığında, normaldekinden hiçbir farkı yokmuş gibi akıp gidiyor. Olabildiğince durgun, olabildiğince düzenli. Sabahları kocamla çocuğumu yolcu ettikten sonra, her zamanki gibi arabayla alışverişe çıkıyorum. Kocam diş hekimi ve muayenehanesi de yaşadığımız apartmandan arabayla on dakika mesafede. Diş hekimliği fakültesi yıllarından bir arkadaşıyla ortak olarak işletiyorlar muayenehaneyi. Böylece diş teknisyeninin, danışmadaki kızın masraflarını ortaklaşa karşılayabiliyorlar. İkisinden birinin randevuları yoğunlaştığında, diğerinin sıradaki hastayı alması da mümkün oluyor. Kocam da, arkadaşı da beceriklidir; muayenehaneyi açtıklarında neredeyse hiç çevreleri yoktu ama daha beş yıl geçmemiş olmasına rağmen, işleri gayet yolunda. Hatta aşırı yoğun demek daha doğru olur.

"Bana kalsa, daha düşük tempoda çalışmak isterdim ama. Eh, şikâyet edecek de değiliz" diyor kocam.

"Öyle" diyorum, "şikâyet edecek değiliz. Orası kesin."

Muayenehaneyi açarken, bankadan ilk başta tahmin ettiğimizden daha fazla miktarda kredi almak zorunda kaldık. Diş hekimi muayenehanesi, araç gereç açısından büyük miktarlarda yatırım gerektirir. Üstelik acımasız bir rekabet de söz konusudur.

Muayenehane açıldı diye, hemen ertesi gün hastalarla dolup taşacak diye bir şey yok. Hasta bulamamak yüzünden iflas eden muayenehane sayısı da hiç az değil.

Muayenehaneyi açtığımızda, genç ve fakirdik, daha çocuğumuz yeni doğmuştu. Böylesine çetin bir dünyada ayakta kalıp kalamayacağımızı kimse bilemezdi. Fakat beş yıl boyunca, bir şekilde ayakta kalmayı başardık. Şikâyet edemeyiz. Hoş, borcumuzun üçte ikisi duruyor hâlâ ama...

"Sen yakışıklısın ya, hastalar herhalde onun için seni tercih ediyor" diyorum. Her zaman böyle takılırım ona. Öyle derim ama aslında hiç de yakışıklı değil. Onu tanımlamak gerekirse, kocamın acayip bir yüzü vardır diyebilirim. Şimdi bile arada sırada düşündüğüm oluyor. Nasıl oldu da ben bu acayip yüzlü adamla evlendim, oysa benim çok daha yakışıklı erkek arkadaşlarım olmuştu, diye.

Onun yüzünün acayipliğini anlatmak için doğru sözcükleri bulmakta zorlanıyorum. Elbette yakışıklı değil, ama çirkin bir adam da değil. Bilindik, akılda kalan yüzlerden olduğu da söylenemez. Dürüst olmak gerekirse, yalnızca "acayip" sözcüğüyle ifade edebiliyorum. Belki yüzü için "düzeni yok" nitelendirmesi daha uygun olabilir. Fakat hepsi bu kadar da değil. Daha önemlisi, ben kocamın yüzünün düzen içinde olmasını güçleştiren bir unsurun da var olduğu kanısındayım. Bunun ne olduğunu bulabilir-

sem, bu "acayipliğin" bütünselliğini kavrayabilirim sanıyorum. Fakat henüz bunu bulabilmiş değilim. Bir seferinde onun yüzünü resmetmeye çalışmıştım. Fakat beceremedim. Elime kalem alıp kâğıdın başına geçtiğimde, kocamın nasıl bir yüzü olduğunu zihnimde canlandıramadım. Buna biraz şaşırmıştım.

O kadar uzun süredir birlikte yaşadığımız halde, kocamın nasıl bir yüzü olduğunu anımsayamıyordum. Elbette gördüğümde o olduğunu anlıyorum, aklıma da geliyor. Fakat tutup da resmini yapmaya kalktığımda, hiçbir şey anımsayamadığım gerçeğiyle yüzleşmiştim. Sanki görünmez bir duvara çarpmış gibi, çaresizlik hissine kapılmıştım. Aklıma gelen, yalnızca acayip bir yüzü olduğuydu.

Bu durum, beni bazen tedirgin ediyor.

Yine de kocam çoğu kişinin sempati duyduğu bir adamdır ve söylemeye gerek bile yok ama onunki gibi bir meslekte bu son derece önemlidir. Diş hekimi olmasaydı da çoğu işte başarılı olabilirdi sanıyorum. İnsanlar onunla tanışıp sobhet edince, farkında bile olmadan bir tür huzur duymaya başlıyor galiba. Kocamla tanışana kadar, o türden biriyle hiç karşılaşmamıştım. Kadın arkadaşlarımın hepsi de onu beğenir. Elbette ben de ondan hoşlanıyorum. Hatta seviyorum. Fakat net olarak ifade etmek gerekirse o kadar da tutkun değilim.

Her neyse, o son derece doğal bir neşeyle çocuk gibi gülebilir. Normalde, yetişkin erkekler o şekilde

gülemezler. Bir de, bu son derece doğal olabilir ama muhteşem güzellikte dişleri var.

"Yakışıklı olmam benim suçum değil" der kocam ve gülümser. Her zaman aynı cümleyi tekrarlar. Bu yalnızca ikimizin anlayabileceği bir espridir. Fakat biz, bu espriyi yinelemek suretiyle, bir anlamda gerçeği de teyit etmiş oluyoruz. İşte böyle, bir şekilde ayakta kaldığımız gerçeğini. Öte yandan bu bizim için çok önemli bir ritüeldir de.

Kocam sabah sekizi çeyrek geçe Nissan Bluebird'üne binerek apartman otoparkından ayrılır. Oğlumuzu yan koltuğa oturtur. Oğlumuzun ilkokulu muayenehaneye giderken yol üzerindedir. "Dikkatli sür" derim. O da bana, "Merak etme" der. Hep aynı diyalog tekrarlanır. Fakat söylemezsem olmaz. "Dikkatli sür" diye. Kocamın da öyle yanıtlaması gerekir: "Merak etme." Artık Haydn mı olur, Mozart mı bilemem ama araba teybine kaset yerleştirip, melodisini mırıldanarak motoru çalıştırır. Sonra ikisi birlikte bana el sallayarak ayrılırlar. El sallamaları tuhaf derecede birbirine benzer. Başlarını aynı açıyla eğip, avuç içlerini benden tarafa çevirir, sağa sola kısa hareketlerle el sallarlar. Sanki birileri onları senkronize hareket edecek şekilde bağlamış gibi.

Benim kendi arabam olarak, ikinci el aldığımız Honda City var. İki yıl önce, neredeyse bedava de-

nebilecek bir fiyata bir kadın arkadaşımdan aldım. Tamponu göçük, kasası da eski tip. Yer yer paslanmalar da başlamış. Öyle ya da böyle, yaklaşık 150 bin kilometre yol yapmış. Arada sırada, ayda bir ya da iki kez, motorun çok zor çalıştığı olur. Anahtarı kaç kez çevirirsem çevireyim motor çalışmaz. Fakat tamirhaneye götürecek kadar da önemli bir şey değil. On dakika kadar dil döker, ikna etmeye çalışırım ve sonra motor, insana kendini iyi hissettiren bir ses çıkartarak çalışmaya başlar. *Olsun, yapacak bir şey yok*, diyorum. Ne olursa olsun, kim olursa olsun, ayda bir iki kez iyi gününde olmayabilir, işler yolunda gitmeyebilir. Dünya böyle bir yer işte. Kocam arabama "senin eşek" diyor. Fakat kim ne derse desin, o benim kendi arabam.

Ben işte o City'ye binip süpermarkete alışverişe giderim. Alışverişim bitince temizlik yapar, çamaşır yıkar, öğlen yemeği hazırlarım. Sabah saatlerinde mümkün olduğunca vücudumu hareket ettirmeye özen gösteririm. Elimden gelirse akşam yemeği hazırlıklarını da aradan çıkartırım. Böylelikle öğleden sonrası tamamen bana ait bir zaman haline gelir.

Kocam saat on ikiyi geçince yemek için eve gelir. Dışarıda yemek yemeyi sevmez. "Hem kalabalık, hem de lezzetli olmuyor ve üzerime de sigara kokusu siniyor" der. Geliş-gidiş için zaman harcasa bile, dönüp evde yemeyi seviyor. Neticede, hazırladığım öğlen yemekleri, pek zahmet gerektiren şeyler

değil. Önceki günden kalan yemekler varsa fırında ısıtıveririm, yoksa erişte türü şeylerle geçiştiririm. O yüzden yemek yapmak eziyet haline gelmiyor. Üstelik, benim için de, yalnız başıma sessizlik içerisinde yemek yemektense kocamla birlikte yemek daha keyifli oluyor.

Çok eskiden, muayenehane açıldıktan hemen sonraki zamanlarda, öğleden sonra mesaisinin ilk diliminde, randevusunun olmadığı günler çoğunluktaydı. O günlerde öğlen yemeği sonrasında sık sık yatağa geçerdik. Yalnızca ikimize ait bir zamanın keyfini doyasıya çıkarırdık. Etraf sessiz olurdu; öğleden sonrasının yumuşak ışıkları odaya süzülürdü. Şimdiki halimizden çok daha genç ve mutluyduk.

Elbette şimdi de mutlu olduğumuzu sanıyorum. Evde huzurumuzu gölgeleyen hiçbir sorunumuz yok. Kocamı hem seviyorum, hem de ona güveniyorum. İçimden geçenler bunlar. Sanırım kocam için de durum aynı. Geçen yıllarla birlikte yaşantımızın niteliği de değişiyor elbette, ama insanın elinden bir şey gelmiyor. Şimdilerde, kocamın öğleden sonraları randevularla dolmuş oluyor. Yemek bitince banyoda dişlerini fırçalar, seri hareketlerle arabasına binip muayenehaneye döner. Binlerce, on binlerce diş onu bekler. Fakat her zaman karşılıklı olarak teyit ettiğimiz gibi şikâyet edecek durumda değiliz.

Kocam muayenehanesine döndükten sonra, mayomu ve havlumu alır, arabayla yakınlardaki spor

salonuna giderim. Orada otuz dakika kadar yüzerim. Oldukça tempolu yüzerim. Aslında, yüzmeye çok da bayıldığımı söyleyemem. Sadece gereksiz kilo almak istemediğim için yüzüyorum. Eskiden beri vücut hatlarımı beğenirim. Dürüst olmak gerekirse yüzümü hiçbir zaman o kadar beğenmemişimdir. Pek fena olmadığı kanısındayım ama yine de bir türlü beğenmem. Fakat vücudumu seviyorum. Çıplak halde aynanın karşısına geçmek hoşuma gider. Dahası, siluetimin yumuşak hatlarını, vücudumun hâlâ koruduğu diriliğini seyretmeyi severim. O görüntüde bir şekilde benim için son derece önemli bir şeyin var olduğunu hissederim. Ne olduğunu bilemiyorum ama yine de bunu yitirmek istemiyorum.

Otuz yaşıma girdim. İnsan otuz yaşına girince anlıyor, otuz yaşına girildi diye dünya sona eriyor falan değil. Yaş almanın sevindirici bir şey olduğu düşüncesinde değilim, ama yaşlandıkça kolaylaşan şeyler de var. Bu elbette bakış açısına göre değişir. Fakat net olan bir şey var. Otuz yaşına girmiş bir kadın kendi vücudundan hoşlanıyor ve o vücudu olması gereken hatlarında tutmayı gerçekten istiyorsa, o ölçüde çaba sarf etmesi gerekiyor. Durum bundan ibaret. Bunu anneme bakarak öğrendim. Annem bir zamanlar narin, vücut hatları güzel bir kadındı. Fakat maalesef şimdi öyle değil. Annem gibi olmak istemiyorum.

Yüzdükten sonra, öğleden sonranın geri kalanı-

nı ne şekilde kullanacağım günüme göre değişir. İstasyonun önündeki çarşıda salına salına yürüyerek vitrinlere göz gezdirdiğim de olur, eve dönüp koltuğa oturup kitap okuyarak FM yayını dinlediğim, öylece uyukladığım da. Sonra oğlum okuldan dönünce, üzerini değiştirir, atıştırmalık bir şeyler veririm. Oğlum atıştırmalıklarını bitirdikten sonra dışarı çıkar, arkadaşlarıyla oynamaya gider. Henüz ikinci sınıfta olduğundan dershaneye gitmiyor, herhangi bir özel ders de aldırmıyorum. "Bırak oynasın" diyor kocam. "Oynarsa daha doğal büyür." Dışarı çıkarken dikkatli olmasını söylerim oğluma, "Merak etme" diye yanıtlar. Tıpkı kocam gibi...

Akşam saatleri yaklaşınca ben akşam yemeği hazırlıklarına başlarım, oğlumuz da saat altıya kadar dönmüş olur. Sonra televizyonda çizgi film izler. Muayeneler uzamazsa kocam yediden önce evde olur. Ağzına içki koymaz, yabancılarla gereksiz vakit geçirmekten hoşlanmaz. İşi bittiğinde genelde doğruca eve döner.

Yemek sırasında üçümüz konuşuruz. Her birimiz günümüzü nasıl geçirdiğimizi anlatırız. Fakat en fazla konuşan hep oğlum olur. Doğal bir şey tabii, onun etrafında olup biten her olay onun için yepyeni bir şeydir, gizemlerle doludur. Oğlum konuşur, kocam ve ben de anlattıklarıyla ilgili yorumlar yaparız. Yemek bitince, oğlumuz dilediğince zaman geçirir. Televizyon izler, kitap okur, bazen de kocam-

la oyun oynarlar. Ödevi olduğunda odasına kapanır ödevini tamamlar, sonra sekiz buçukta yatağına girer, uykuya dalıverir. Oğlumun üzerini güzelce örter, saçlarını okşar, "İyi geceler" diyerek ışığını kapatırım.

Sonra kocamla baş başa saatlerimiz başlar. Kocam koltukta oturur, gazetenin akşam baskısını okuyarak arada benimle konuşur. Hastalarını anlatır, gazetedeki makalelerden bahseder. Sonra Haydn veya Mozart gibi müzikler dinler. Müzik dinlemeyi sevmiyor değilim. Fakat şunca zamandır Haydn ve Mozart arasındaki farkı anlayabilmiş değilim. Bana ikisi de aynıymış gibi geliyor. Bunu söylediğimde, "Aralarındaki farkı anlamasan da olur" der kocam. "Güzel olan güzeldir, bu yeterli değil mi?"

"Senin yakışıklı olman gibi" derim.

"Öyle, benim yakışıklı olmam gibi" der, sonra neşeyle güler. Son derece huzurlu görünür.

İşte benim hayatım böyledir. Daha doğrusu uyuyamaz hale gelmemden önceki hayatım böyleydi. Ana hatlarıyla söylemek gerekirse her gün aşağı yukarı aynı şeylerin tekrarıydı. Basit bir günlük tutuyordum, ama iki üç gün yazmayı unutunca neyin hangi gün olduğunu ayırt edemez hale geldim. Dün evvelsi günle yer değiştirse bile hiç tuhaf gelmeyecek gibiydi. *Bu nasıl bir yaşam*, diyordum arada sırada. Bunu söylerken bir sahtelik hissediyor değil-

dim. Yalnızca şaşırıyordum işte. Dünle evvelsi günü ayırt edemememe, böyle bir yaşam içerisinde sıkışıp kalmış, yutulmuş olduğum gerçeğine. Bıraktığım ayak izlerinin ben daha dönüp bakmaya zaman bulamadan, göz açıp kapayana kadar rüzgârla silinip gittiği gerçeğine. Böyle zamanlarda banyodaki aynada yüzümü seyrederdim. On beş dakika kadar hiç kımıldamadan izlerdim. Kafamın içindekileri boşaltarak, hiçbir şey düşünmeden, kendi yüzüme sadece bir nesneymiş gibi bakardım... Bunu yaptığımda yüzüm sanki gitgide benden ayrılmaya başlardı. Benimle aynı anda var olan başka bir şeymiş gibi. Sonra o anın yaşadığım an olduğunu ayrımsardım. Ayak izleriyle alakası yoktu. Ben o anın gerçekliğiyle aynı anda var olabiliyordum. *En önemlisi de bu işte*, diye düşünerek.

Fakat şimdi artık uyuyamıyorum. Uyuyamaz hale geldikten sonra günlük tutmayı da bıraktım.

2

Artık uyuyamaz hale geldiğim ilk geceyi çok net anımsıyorum. O gece kötü bir rüya gördüm. Çok karanlık, insanın tenine yapışıp kalan bir rüya. Rüyanın içeriğine varana kadar anımsamıyorum. Anımsadığım, tenimde bıraktığı uğursuz dokunuş hissiydi. Bir de rüyanın en önemli yerinde uyandığım. Rüyanın içerisinde biraz daha kalacak olursam, geri dönmemin mümkün olmayacağı tehlikeli noktada, gizli bir el tarafından geri çekilivermiş gibi, gözlerimi aniden açıverdim. Uyandıktan sonra bir süre sesli sesli soluk alıp verdim. Ellerim, ayaklarım uyuşmuş, doğru düzgün hareket etmiyordu. Bir süre kımıldamadan durdum. Sanki bir mağaranın boşluğunda asılı duruyor gibiydim. Yalnızca kendi soluklarım yankılandı durdu.

Rüyaymış, dedim kendi kendime. Sonra sırtüstü uzanıp, hareketsiz halde soluk alıp verişlerimin düzene girmesini bekledim. Kalbim deli gibi çarpıyor, kanı kalbime müthiş bir süratle pompalamaya çalışan ciğerlerim körük gibi, yavaş ama var güçleriyle genişleyip büzülüyordu. Yine de, göğsüm artık o

kadar yükseğe kalkmıyordu. *Acaba şu an saat kaç,* sorusu geçti aklımdan. Başucumdaki saate bakmak istedim, ama boynumu doğru düzgün çeviremedim. Tam bu hareketi yapmaya çalışırken bir an ayakucumda bir şeyler görmüşüm gibi bir hisse kapıldım. Gördüğüm, puslu, kara bir gölgeyi andıran bir şeydi. Nefesim kesiliverdi. Kalbim, ciğerlerim, hatta vücudumun içerisindeki her şey bir an donup kalmış gibi oluverdi. Bakışlarımı o gölgeye odakladım.

Bakışlarımı odakladığımda, gölge de sanki onu fark etmemi bekliyormuş gibi, aniden net bir şekil almaya başladı. Silueti netleşti, bu siluetin içi doldu, ayrıntıları görünür oldu. Gördüğüm, üstüne tam oturan siyah giysileri içerisinde zayıf, yaşlı bir adamdı. Saçları kır ve kısa, yanakları çöküktü. O yaşlı adam ayakucumda öylece dikilmiş, keskin bakışlarla beni süzüyordu. Kocaman gözlerindeki kızıl damarları bile net olarak görülebiliyordu. Fakat yüzünde belirgin bir ifade yoktu. Yüzü hiçbir şey söylemiyordu. Bir oyuk gibi bomboştu.

Bu bir rüya değil, dedim içimden. Rüyadan uyanmıştım. Hem de öylesine uyanmış değildim, adeta rüyadan dışarıya fırlatılmış gibi uyanmıştım. *Evet, bu rüya değil. Bu gerçek.* Hareket etmeye çalıştım. Bir şeyler yapmalıydım, kocamı uyandırmak ya da ışığı açmak... Fakat ne kadar çabalarsam çabalayayım hareket edemedim. Gerçekten de tek bir parmağımı bile kımıldatamıyordum. Hareket edemedi-

Alouatta 57576
Bras.
831

ğimi kesin olarak anlayınca, birden korkuya kapıldım. Bu korku, köklerinden kurtulup, dipsiz bir bellek kuyusundan sessizce yükselen, ürpertici bir korkuydu. Bu ürperme, varlığımın özüne kadar işliyordu. Çığlık atmayı da düşündüm. Fakat ses çıkartmayı bile başaramıyordum. Dilim komutlarıma yanıt vermiyordu. Tek yapabildiğim kımıldamadan, o yaşlı adamı izlemekti.

Yaşlı adam elinde bir şey tutuyordu. İnce uzun, yuvarlakça bir şeydi. Beyaz ışıltılar saçıyordu. Gözlerimi ayırmadan o şeye baktım. Dikkatlice bakınca o şey de net bir şekil kazandı. Elindeki bir sulama ibriğiydi. Eski tarz, porselen bir ibrikti. Neden sonra, ibriği yukarı kaldırarak ayaklarıma su dökmeye başladı. Fakat ben, o suyun temasını hissedemiyordum. Suyun ayaklarıma döküldüğünü görüyordum. Sesini de duyuyordum. Fakat ayaklarım hiçbir şey hissetmiyordu.

Yaşlı adam ara vermeksizin ayaklarıma su döküyordu. Tuhaftı, ama ne kadar su dökerse döksün, ibriğin içerisindeki su bitmiyordu. Bu gidişle ayaklarım çürüyecek diye düşünmeye başladım. *O kadar uzun zamandır su döküyor ki ayaklarımın çürümesi hiç de tuhaf olmaz,* diye geçirdim içimden. Ayaklarımın çürüyüp gideceğini düşününce artık daha fazla dayanamadım.

Gözlerimi kapatıp, atabileceğim en yüksek çığlığı attım.

Fakat bu çığlık ağzımdan dışarı çıkmayı başaramadı. Dilim havayı titretmeyi başaramamıştı. Çığlığım, vücudumun içerisinde sese dönüşmeksizin yankılanmıştı sadece. O sessiz çığlık vücudumu dolaşmış, kalbimin titreşimleri durmuştu. Kafamın içi, bir an bembeyaz bir bulut tabakasıyla kaplanıverdi. Çığlığım, vücudumun en ücra yerlerindeki hücrelerime bile ulaşmıştı. İçimde bir şeyler ölmüş, bir şeyler eriyip gidivermişti. Patlayan bir havai fişek gibi, boşluktaki titreme benim varlığıma ait birçok şeyi, acımasızca kökünden yakıvermişti.

Gözlerimi açtığımda yaşlı adam artık yoktu. İbrik de ortalarda görünmüyordu. Yatakta ıslaklıktan eser yoktu. Yatak örtüsü de kupkuruydu. Buna karşın, vücudum terden sırılsıklam olmuştu. Korkunç terlemiştim. Bir insanın bu kadar terleyebileceğine inanamadım. Fakat o ter bana aitti.

Önce el parmaklarımı tek tek oynattım, sonra da kolumu kıvırdım. Ardından bacağımı oynatmaya çalıştım. Ayak bileğimi çevirip, dizimi kırdım. Pek düzgünce olmasa da, sonraki kısımlar da bir şekilde hareket etti. Vücudumun tamamını hareket ettirebildiğimden emin olduktan sonra yavaşça doğruldum. Dışarıdaki sokak lambasının ışığıyla hafifçe aydınlanmış odanın bir köşesinden öbür köşesine göz gezdirdim. Odanın hiçbir yerinde yaşlı adamdan eser yoktu.

Başucumdaki saat yarımı gösteriyordu. Yatağa

girdiğimde saat on bir olduğuna göre, yalnızca bir buçuk saat uyumuştum. Yan yatakta kocam derin uykudaydı. Sanki bilincini yitirmiş gibi, solukları bile duyulmayacak ölçüde derin uykudaydı. Bir kez uykuya dalınca çok anormal bir şey olmadığı sürece uyanmaz.

Yataktan kalkarak banyoya gittim, terden ıslanan giysilerimi çıkartıp çamaşır makinesine tıkıştırdım. Duş aldım. Vücudumu kurulayıp, dolaptan temiz pijama çıkartarak giydim. Sonra oturma odasındaki yer lambasını yakarak koltuğa oturdum, bir kadeh brendi içtim. Neredeyse hiç içki içmem. Kocam gibi, fiziksel olarak bünyem kaldırmadığından değil; eskiden bir hayli içerdim ama evlendikten sonra bıçakla kesilmiş gibi içmez oldum. Uyuyamadığım zamanlarda arada sırada bir iki yudum brendi içtiğim olur. Ancak bu gece ayağa kalkan sinirlerimi yatıştırabilmek için mutlaka bir kadeh içmek istedim.

Vitrin rafında bir şişe Rémy Martin vardı. Evdeki yegâne alkollü içkiydi. Birilerinden hediye gelmişti. Çok eskidendi, kimden geldiğini de unutmuşum. Şişe ince bir toz tabakasıyla kaplanmıştı. Evde brendi kadehi olmadığından normal bardağa koyarak yudum yudum, yavaşça içtim. Vücudum hâlâ hafif hafif titriyordu, ama korkum gitgide azalmıştı.

Bu herhalde karabasan, dedim içimden. İlk kez öyle felç olmuş gibi kalıyordum, ama üniversite yılla-

rından bir arkadaşımın da başına gelmişti aynı şey, anlatmıştı bana. "Son derece canlı ve net olduğundan asla rüya diyemiyorsun" demişti kız. "O zaman rüya olduğunu düşünmemiştim, şimdi de düşünmüyorum. Kesinlikle rüya olduğunu düşünmüyorum." Durum benim için de aynıydı. Fakat sonuçta tabii ki bir rüya olmalıydı bu. Rüya gibi gelmeyen rüya.

Fakat korkum hafiflemiş olsa bile vücudumdaki titreme geçecek gibi değildi. Tenim titriyordu, tıpkı deprem sonrasında suyun yüzeyinde olduğu gibi durmaksızın, hafif hafif titriyordu. Baktığımda o ince titreyişleri net olarak görebiliyordum. *O çığlık yüzünden,* dedim kendi kendime. Sese dönüşmeyen o çığlık içimde kapalı kalmış, vücudumu hâlâ titretmeye devam ediyordu.

Gözlerimi kapatıp bir yudum brendi daha içtim. Sıcak sıvının boğazımdan mideme yavaşça inişini hissettim. Gerçeklik hissi mükemmeldi.

Sonra, birden oğlumu merak ettim. Oğlumu düşününce kalbim yine hızla çarpmaya başladı. Koltuktan kalkıp hızlı adımlarla oğlumun odasına gittim. Mışıl mışıl uyuyordu. Tek elini yanağının altına götürmüş, diğerini yanına doğru uzatmıştı. Göründüğü kadarıyla oğlum da, tıpkı kocam gibi huzurla uyuyordu. Üzerindeki yorganı düzelttim. Uykumu zorbaca gasp eden şey neydi anlayamıyordum, ama her nasılsa yalnızca bana saldırmıştı. Kocam da, oğlum da hiçbir şey hissetmemişlerdi.

Oturma odasına dönüp odanın içerisinde amaçsızca bir süre gezindim. Hiç uykum yoktu.

Bir bardak brendi daha içeyim dedim. Aslında daha fazla içki içmek istiyordum. Vücudumu iyice ısıtarak sinirlerimi güzelce yatıştırmak istiyordum. Bir de, o keskin, güçlü kokuyu bir kez daha ağzımın içinde hissetmek. Fakat biraz tereddüt ettikten sonra içmemeye karar verdim. Ertesi gün akşamdan kalma olmak istemiyordum. Brendiyi rafa kaldırıp, bardağı evyeye götürerek yıkadım. Sonra da mutfaktaki buzdolabından çilek çıkartarak yedim.

Birden, tenimdeki titremenin artık tamamıyla geçtiğinin farkına vardım.

O siyah giysili yaşlı adam da neyin nesiydi, diyordum kendi kendime. Daha önce hiç görmediğim bir ihtiyardı. Üzerindeki siyah elbisesi de tuhaftı. Vücuduna tam oturmuş, süet takımı andıran, fakat her haliyle eski moda bir giysiydi. Öyle bir giysiyi ilk kez görüyordum. Bir de o gözler. Bir kez bile kırpıştırmadığı kıpkırmızı, kan oturmuş gözleri. Kimdi acaba? Bir de ne diye ayağıma su dökmüştü? Ne diye öyle bir şey yapması gerekiyordu?

Bir anlam veremiyordum. Aklıma hiçbir mantıklı açıklama gelmiyordu.

Aynı şey arkadaşımın başına geldiğinde nişanlısının evine kalmaya gitmiş. Uyurken, elli yaşlarında, öfkeli bir yüz ifadesi olan bir adam ortaya çıkmış. "Çık git bu evden!" demiş. Kız o süre boyunca

milim kımıldayamamış. Evet, o da terden sırılsıklam olmuş. *Bu adam kesin nişanlımın ölen babasının ruhu, benden de çıkıp gitmemi istiyor,* diye düşünmüş. Fakat ertesi gün nişanlısı babasının fotoğrafını gösterdiğinde yüzü, gece ortaya çıkan adamınkinden tamamen farklıymış. *Herhalde çok gergindim,* demiş kendi kendine, *o yüzden karabasan gibi bir şey gördüm.*

Fakat benim herhangi bir gerginliğim yok. Üstelik burası benim kendi evim. Beni tehdit eden hiçbir şey yok. Niye durup dururken öyle karabasan gibi bir şey yaşayayım ki?

Başımı iki yana salladım. *Aklımdan atayım gitsin. Düşünüp durmanın bir faydası yok. Yalnızca fazlasıyla gerçekmiş hissi veren bir rüyaydı herhalde. Vücudum da biraz fazla yoruldu, farkına varamadım mutlaka.* Kesin önceki günkü tenis yüzündendi. Yüzmeden sonra spor salonunda bir arkadaşımla karşılaşmıştım, tenis oynamaya davet etmişti beni, biraz uzunca oynamıştık. Sonrasında ellerim ve ayaklarımda bir süre halsizlik hissetmiştim.

Çilekleri yedikten sonra, koltuğa uzandım. Uyumayı denemek için biraz gözlerimi kapattım.

Hiç uykum yoktu.

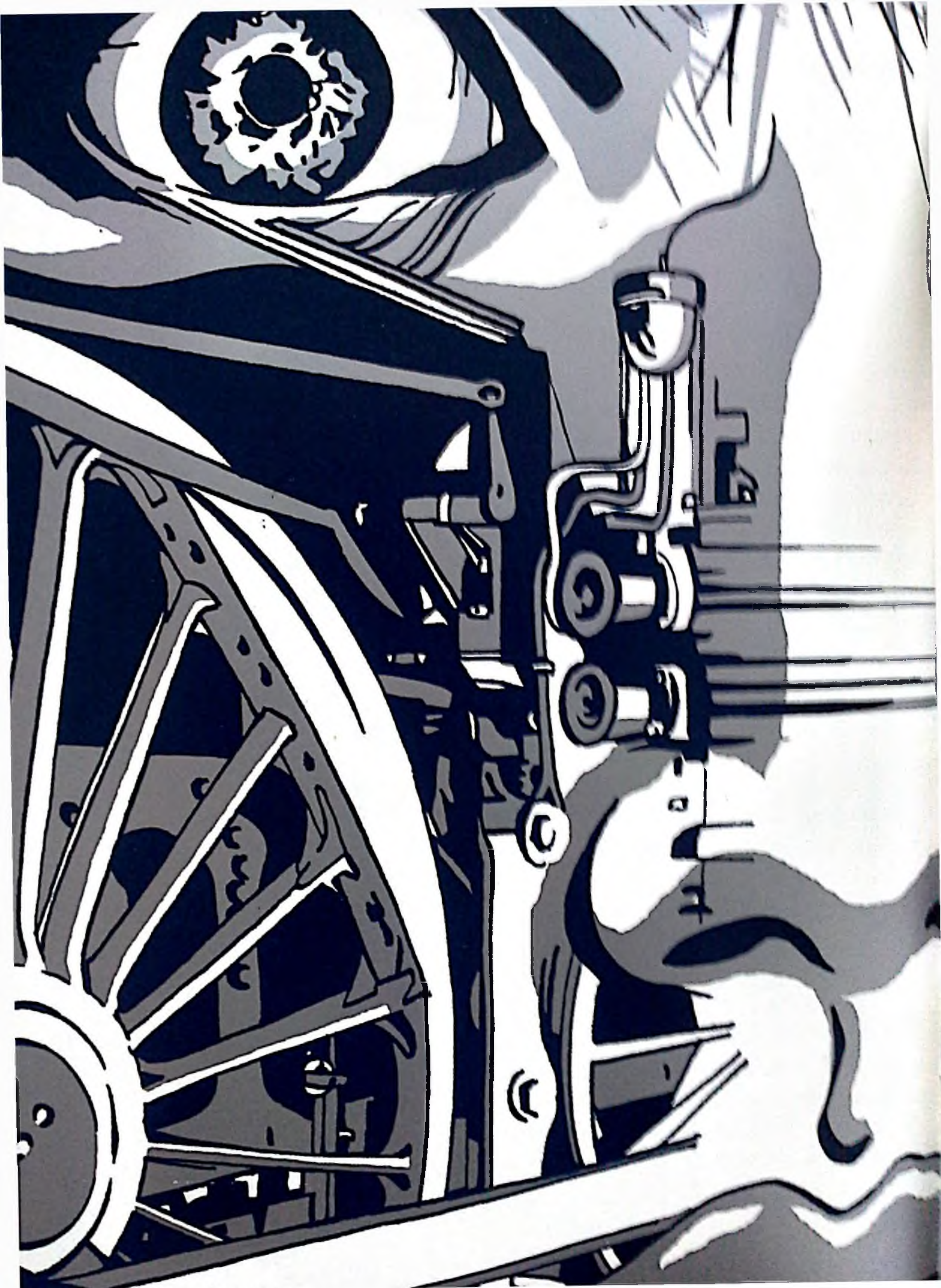
Şu işe bak, dedim içimden. Gerçekten zerre kadar uykum yoktu.

Uykum gelene kadar kitap okuyayım bari, dedim. Yatak odasına giderek, raftan bir roman seç-

tim. Işığı açarak baktım, ama kocamın kılı bile kıpırdamadı. Seçtiğim kitap *Anna Karenina*'ydı. Nedendir bilmem, uzunca bir Rus romanı okumak istiyordum. *Anna Karenina*'yı bir kez okumuştum. Yanılmıyorsam lise yıllarımda. Kitabın tam öyküsünü hiç anımsamıyordum. Giriş bölümü ve sonunda kahramanın kendini trenin altına atarak intihar edişi kalmış belleğimde. "*Bütün mutlu aileler birbirine benzer; her mutsuz aileninse kendine özgü bir mutsuzluğu vardır.*" Böyle başlıyordu. Sanırım böyle başlıyordu. Evet, ve başlarında final sahnesinde kadın kahramanın intiharını önceden işaret eden bir kısım vardı. Sonra bir de hipodromda geçen bir kısım. Yoksa o başka bir romanda mıydı?

Öylece koltuğa dönüp kitabın sayfalarını açtım. *Bu şekilde koltuğa oturup kitap okumayalı kaç yıl oldu acaba,* dedim içimden. Elbette, öğleden sonraları kalan zamanlarımda yarım saat ya da bir saat elime kitap aldığım olurdu. Fakat ona kitap okumak demek doğru olmaz. Kitap okuyor olsam bile, hemen başka şeyler düşünmeye başlardım. Oğlumu, alışverişi, buzdolabının yetersiz çalıştığını, akraba düğününe ne giyip gideceğimi, hatta bir ay önce mide ameliyatı geçiren babamı... Tüm bunlar bir anda aklımda belirir, sonra birbiri ardına farklı yönlere doğru dallanır budaklanır. Sonunda bir farkına varırdım ki zaman geçmiş ama sayfalar neredeyse hiç ilerlememiş.

Anna
Kareni
Tolstoi
Anna
Karenina

İşte böylelikle, her ne zaman olduysa bilmem, kitap okumaya yer olmayan bir yaşantıya alışmıştım. Şimdi düşününce bu tuhaf geliyor. Çocukluğumdan itibaren kitap okumak hep yaşantımın odağında olmuştu. İlkokul yıllarımdan itibaren kütüphanedeki kitapları baştan sona okurdum, harçlıklarımın neredeyse tamamını kitap almak için harcardım. Yemek paramdan fedakârlık eder, okumak istediğim kitapları satın alıp okurdum. Ortaokulda, lisede benim kadar kitap okuyan hiç kimse yoktu. Ben beş kardeşin ortancasıydım; annem de babam da çalıştıklarından meşgul insanlardı ve ailemdeki kimse pek dönüp bakmazdı bana. O yüzden tek başıma istediğim kadar kitap okuyabildim. Kitaplar hakkında kompozisyon yarışmaları olduğunda mutlaka katılırdım. Ödül olarak verilen kitap çeklerini istiyordum ve çoğunlukla da dereceye girerdim. Üniversitede İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne girdim, orada da iyi bir başarı gösterdim. Katherine Mansfield üzerine bitirme tezi yazdım ve en yüksek notu aldım. Profesörüm lisansüstü programına girmemi istedi. Fakat o sıralarda ben, hayata katılmak istiyordum. Nihayetinde ilim âşığı biri değildim. Üstelik kendim de çok iyi biliyordum ki ben yalnızca kitap okumayı seven biriydim. Durum bundan ibaretti. Dahası, tutup da üniversitede kalmaya kalksaydım bile, ailemin bana yüksek lisans ve doktora sırasında destek olacak hali yoktu. Ailem fakirdi diye-

mem, ama benden küçük iki kız kardeşim daha vardı. İşte o yüzden üniversiteyi bitirince evden ayrılıp kendi başıma yaşamak durumunda kaldım. Kelimesi kelimesine, dişimle tırnağımla hayatta kalmak zorundaydım.

Acaba en son ne zaman bir kitabı baştan sona okuyabildim? Bir de, acaba hangi kitaptı o okuduğum? Ne kadar düşündüysem de o son kitabın adı aklıma gelmedi. *İnsanın yaşamı nasıl oluyor da böylesine değişip, tam tersi bir hal alabiliyor,* dedim içimden. Bir zamanlar tutkuyla, durmaksızın kitap okuyan o eski ben nereye gitmişti acaba? O yılların, o anormal denebilecek şiddetteki tutkunun anlamı neydi benim için?

Fakat o gece, *Anna Karenina*'yı tüm dikkatimi vererek okumayı başarabildim. Hiçbir şey düşünmeden, kitaba iyice dalarak sayfaları çevirdim. Anna Karenina ile Vronski'nin Moskova Tren Garı'nda karşılaştıkları yere kadar bir solukta okuduktan sonra, kitabın o sayfasına ayraç sıkıştırıp, brendi şişesini tekrar raftan aldım. Sonra bardağı doldurup içtim.

Eskiden okuduğumda hiç farkına varmamıştım, ama şöyle bir düşününce, *ne kadar tuhaf bir roman,* dedim içimden. Romanın kadın kahramanı Anna Karenina gerçekten 116. sayfaya kadar bir kez bile kendini göstermiyordu. O dönemin okurları için böyle bir şey doğallıktan uzak değil miydi acaba?

Bir süre bunun üzerinde düşünmeye daldım. Oblonski gibi sıkıcı bir adamın yaşamı anlatılıyor da anlatılıyorken, güzel kadın kahramanın ortaya çıkışını sabırla bekliyorlar mıydı acaba? Belki de öyleydi. Herhalde o dönemin insanlarının fazlasıyla boş zamanı vardı. En azından roman okuyabilen sınıftaki insanların.

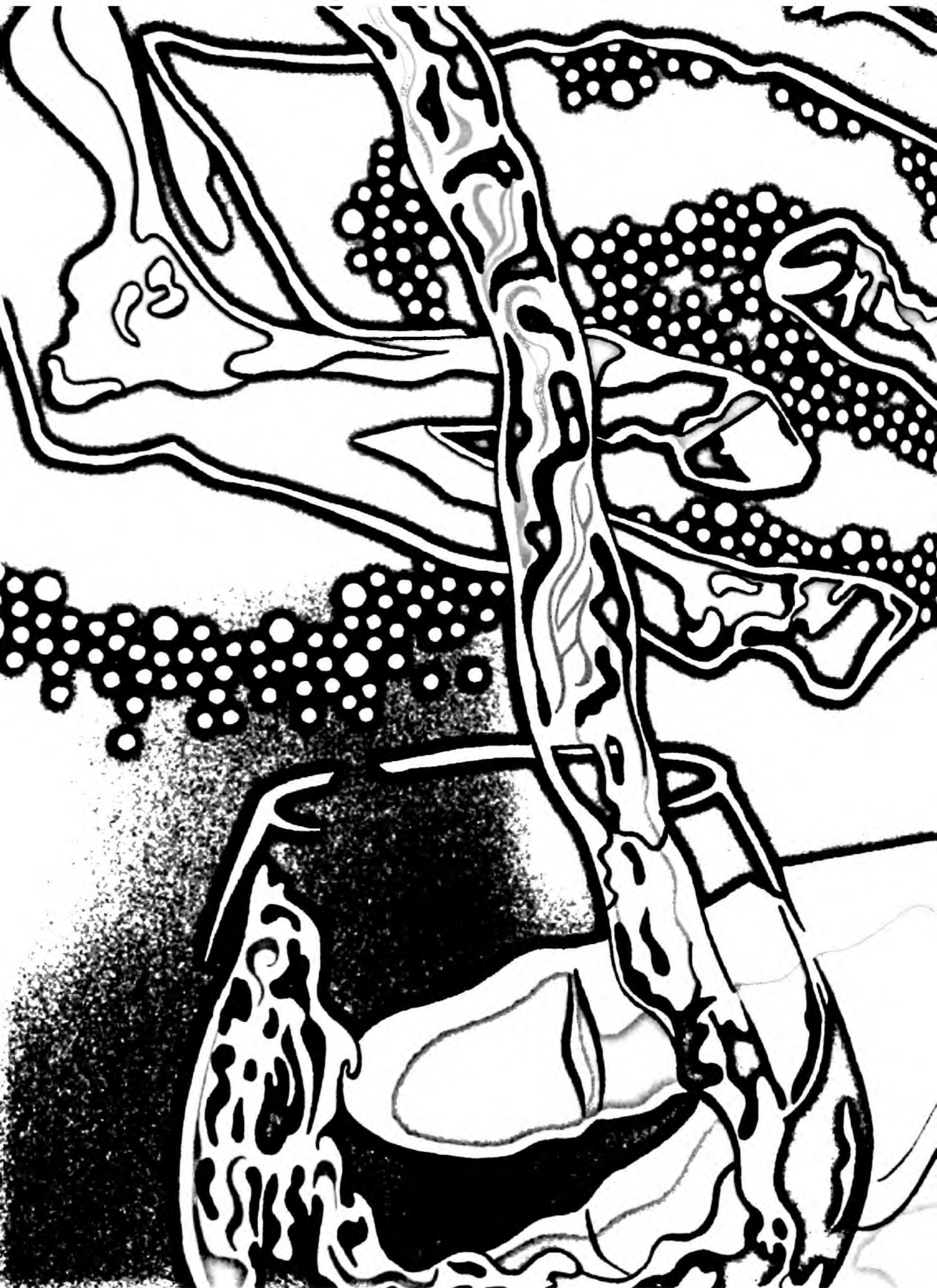
Bir an farkına vardığımda saatin ibresi artık üçü gösteriyordu. *Saat üç olmuş ha?* Fakat benim hiç uykum yoktu.

Şimdi ne yapsam acaba, diye düşündüm.

Hiç ama hiç uykum yoktu. Öylece, durmaksızın kitap okumayı sürdürebilirdim. Devamını okumayı da çok istiyordum. Fakat uyumam da gerekiyordu.

Bir an aklıma o geçmişteki uyuyamama belasına tutulduğum günler geliverdi. Her bir günü bulanık bakışlarla, bir bulutun içindeymiş gibi yaşadığım zamanlar. Bir daha öyle bir şey yaşamak istemiyordum. O sıralarda daha öğrenciydim. O yüzden uykusuzlukla yaşayabilirdim. Fakat şimdi öyle değilim. Bir adamın karısı, bir çocuğun annesiyim. Sorumluluklarım var. Kocamın öğlen yemeğini yapmam, çocuğuma bakmam gerekiyor.

Fakat gidip de yatağa girsem bile, herhalde bir dakika bile uyuyamam, diye düşündüm. Öyle olacağını biliyordum. Başımı iki yana salladım. *Yapacak bir şey yok. Uykum tamamen kaçmış durumda, üstelik kitabın devamını okumak istiyorum.* İç geçirerek

masanın üzerindeki kitaba göz attım.

Sonuçta sabahın ilk ışıkları vurana kadar *Anna Karenina*'yı okumaya daldım. Anna ve Vronski dans partisinde birbirleriyle bakıştılar, sonra kaderleri olan aşka düştüler. Anna hipodromda (evet, hipodrom sahnesi çıktı işte) Vronski'nin parkurda attan düşüşünü görüp paniğe kapıldı, kocasına sadakatsizliğini itiraf etti. Sanki oradaydım ve Vronski'nin atıyla engelleri aşmasını, insanların ona tezahürat edişini izliyordum. Dahası, seyirci koltuğunda Vronski'nin attan düşüşünü de görüyor gibiydim. Pencere iyice aydınlanınca kitabı bırakıp, mutfakta kahve yaparak içtim. Kafamın içinde dolaşan roman sahneleri ile aniden bastıran şiddetli açlık hissi yüzünden hiçbir şey düşünemiyordum. Bilincim ve vücudum sanki birbirinden ayrılmış, öylece kalakalmışlardı. İki dilim ekmek kestim, tereyağı ve hardal sosu sürerek peynirli sandviç yaptım. Sonra evyenin önünde ayakta durarak yedim. Böylesine şiddetli bir açlık hissine kapılmam çok enderdir. Neredeyse açlıktan nefesim daralıyordu. Sandvici bitirdiğim halde açlığım devam ettiğinden, bir sandviç daha yapıp onu da yedim. Sonra bir fincan daha kahve içtim.

3

Nasıl felç olmuş gibi kalakaldım, nasıl sabaha kadar gözüme bir damla bile uyku girmedi, kocama bunlardan hiç bahsetmedim. Aslında saklamak niyetinde de değildim. Fakat ortada bir şey yoktu sonuçta, söylemenin gereği de yoktu. Söylemem hiçbir şeyi değiştirmeyecekti nasıl olsa; hem şöyle bir düşününce, bir gece hiç uyuyamamış olmak o kadar da önemli bir sorun değildi. Herkesin başına gelebilecek bir durumdu.

Her zaman olduğu gibi kocamın kahvesini, oğlumun sıcak sütünü hazırladım. Kocam tost, oğlum da mısır gevreği yedi. Kocam gazeteye şöyle bir göz gezdirirken, oğlum da yeni öğrendiği bir şarkıyı alçak sesle söylüyordu. Sonra ikisi birlikte Bluebird'e binip gittiler. "Dikkatli sür" dedim. "Merak etme" dedi kocam. İkisi birlikte el salladılar. Her zamankiyle aynıydı.

İkisi çıkıp gittikten sonra, koltuğa oturup ne yapacağımı düşündüm. *Ne yapmalıyım? Ne yapmam gerek acaba?* Mutfağa gidip buzdolabının kapağı-

nı açarak içindekileri kontrol ettim. O gün alışveriş yapmasam bile sorun olmazdı. Ekmek vardı, süt de vardı. Yumurta vardı, dondurulmuş et de vardı. Sebze de yeterliydi. Sonraki günün öğlen yemeğine kadar yetecek malzeme vardı.

Bankaya gitmem gerekiyordu, ama mutlaka o gün içerisinde halletmem gereken bir iş değildi bu. Ertesi gün gitsem de bir sorun olmazdı.

Koltuğa oturup, kaldığım yerden *Anna Karenina*'yı okumaya başladım. Tekrar okuyunca anladım ki belleğimde *Anna Karenina*'da anlatılanlarla ilgili neredeyse hiçbir şey kalmamıştı. Karakterleri, sahneleri, neredeyse hiç anımsamıyordum. Tamamen farklı bir kitabı okuduğum hissine kapıldım. *Ne tuhaf*, dedim içimden. İlk okuduğumda çok etkilendiğimden şüphem yoktu, ama sonuçta, aklımda hiç yer etmemişti. Yaşamış olmam gereken duygulanımlar, içimi titreten, kabaran hisler belli ki tamamen silinip gitmişti.

Peki, o yıllarda kitap okumak için harcadığım o muazzam zamanın anlamı neydi acaba?

Kitap okumayı bırakıp, bir süre bu soruyu düşündüm. Net olarak bir anlam veremediğim gibi, çok geçmeden ne hakkında düşündüğümü bile unuttum. Aklımı toparladığımda, kendimi dalgın dalgın pencereden dışarı bakarken buldum. Başımı iki yana sallayarak, tekrar kaldığım yerden kitabı okumaya başladım.

İlk cildin ortalarını geçtiğimde, kitabın arasında bir çikolata kâğıdı buldum. Dağılmış haldeki çikolata kırıntıları sayfaya yapışıp kalmıştı. *Kesin lise yıllarımda bu romanı çikolata yiyerek okumuşumdur,* dedim içimden. Bir şeyler yiyerek kitap okumaya bayılırdım. Konusu açılmışken, evlendikten sonra neredeyse hiç çikolata yemedim. Kocam tatlı yiyeceklerden nefret eder. Oğlumuza da neredeyse hiç vermeyiz. O yüzden evde hiçbir tatlı türü yoktur.

On seneden daha uzun bir zaman öncesinden kalma, artık soluklaşmış, rengi beyaza çalan çikolata kırıntılarına baktıkça, feci bir çikolata yeme isteğine kapıldım. Eskiden olduğu gibi, çikolata yiyerek *Anna Karenina* okumak istedim. Sanki vücudumdaki her bir hücre çikolata arzusuyla büzüşmüş, nefesini tutmuş bekliyor gibi bir hisse kapıldım.

Yeleğimi giyip, asansöre binerek aşağıya indim. Sonra yakınlardaki bir pastaneye gittim, her haliyle gayet tatlı görünen sütlü çikolatalardan iki tane aldım. Pastaneden çıkar çıkmaz bir tanesinin paketini açıp, yürürken çikolatayı yemeye başladım. Sütlü çikolatanın nefis tadı ağzımın içine yayıldı. Bu tadın dosdoğru vücudumun en ücra köşelerine kadar yayılışını net bir biçimde hissettim. Asansörde ikinci parçayı kopartarak ağzıma attım. Çikolata kokusu asansörün içine de yayıldı.

Koltuğa oturup, çikolata yiyerek kaldığım yerden *Anna Karenina*'yı okumaya devam ettim. Bir gram

olsun uykum yoktu. Yorgunluk da hissetmiyordum. Durmadan, hiç ara vermeden sonsuza kadar kitap okuyabilirmişim gibi hissediyordum. Çikolatanın tamamını yiyince, ikincisinin paketini yırttım, onun da yarısını yedim. Birinci cildin üçte ikisine kadar gelmiştim ki saate baktım. On ikiye yirmi vardı.

On ikiye yirmi var ha?

Kocam gelmek üzereydi. Telaşla kitabı kapatıp, mutfağa gittim. Tencereyi suyla doldurup, ocağı yaktım. Sonra soğan doğrayarak, erişte haşlama hazırlığına giriştim. Su kaynayana kadar kuru yosun yumuşatarak, buzdolabından soya fasulyesi ezmesi çıkartıp, soğuk aperatif hazırladım.

Tam su kaynamaya başlamıştı ki kocam eve döndü. "İşim düşündüğümden çabuk bitti" dedi.

İkimiz birlikte eriştelerimizi yedik. Kocam eriştesini yerken, muayenehaneye almayı düşündüğü yeni bir tıbbi cihaz hakkında konuştu. Diş taşlarını bugüne kadar olanlardan çok daha iyi temizleyen bir aletmiş. Zamandan da tasarruf sağlıyormuş. "Fiyatı her zaman olduğu gibi bir hayli yüksek, ama kendini amorti eder" dedi kocam. "Son zamanlarda sadece diş taşı temizletmeye gelenler de çok fazla çünkü. Sen ne dersin?" diye sordu. O an diş taşı gibi bir meseleyi düşünmek istemiyordum. Yemek esnasında öyle bir konuyu konuşmak istemediğim gibi, öyle bir konu hakkında derinlemesine düşünmek de istemiyordum. Benim aklımda engelli at yarışı

vardı. Diş taşı gibi bir meseleyi düşünmek aklımın ucundan bile geçmiyordu. Fakat bu mümkün de değildi. Kocam bu meseleyi çok ciddiye alıyordu. Ben de o cihazın fiyatını sorarak, sanki o konuda düşünüyormuş gibi yaptım. "Çok gerekliyse satın al işte" dedim. "Para meselesini bir şekilde hallederiz. Nihayetinde keyif için kullanılacak bir para değil."

"Öyle elbette" dedi kocam. "Keyif için kullanılacak bir para değil" diye, benim söylediklerimi aynen tekrarladı. Sonra da sessizce eriştesini yedi.

Pencerenin dışındaki ağacın dalına bir çift irice kuş konmuş, ötüşüyorlardı. İzlemek gibi bir niyetim yoktu aslında ama yine de o yöne bakıyordum. Uykum yoktu. Bir gram uykum yoktu. Neden acaba?

Ben kap kacağı hallederken, kocam koltuğa oturmuş gazete okuyordu. *Anna Karenina* hemen yanı başında duruyordu ama hiç dikkatini çekmedi. Ben kitap okumuşum okumamışım, kocam hiç oralı olmaz.

Ben bulaşıkları bitirince, kocam, "Sana güzel bir sürprizim var" dedi. "Sence ne olabilir?"

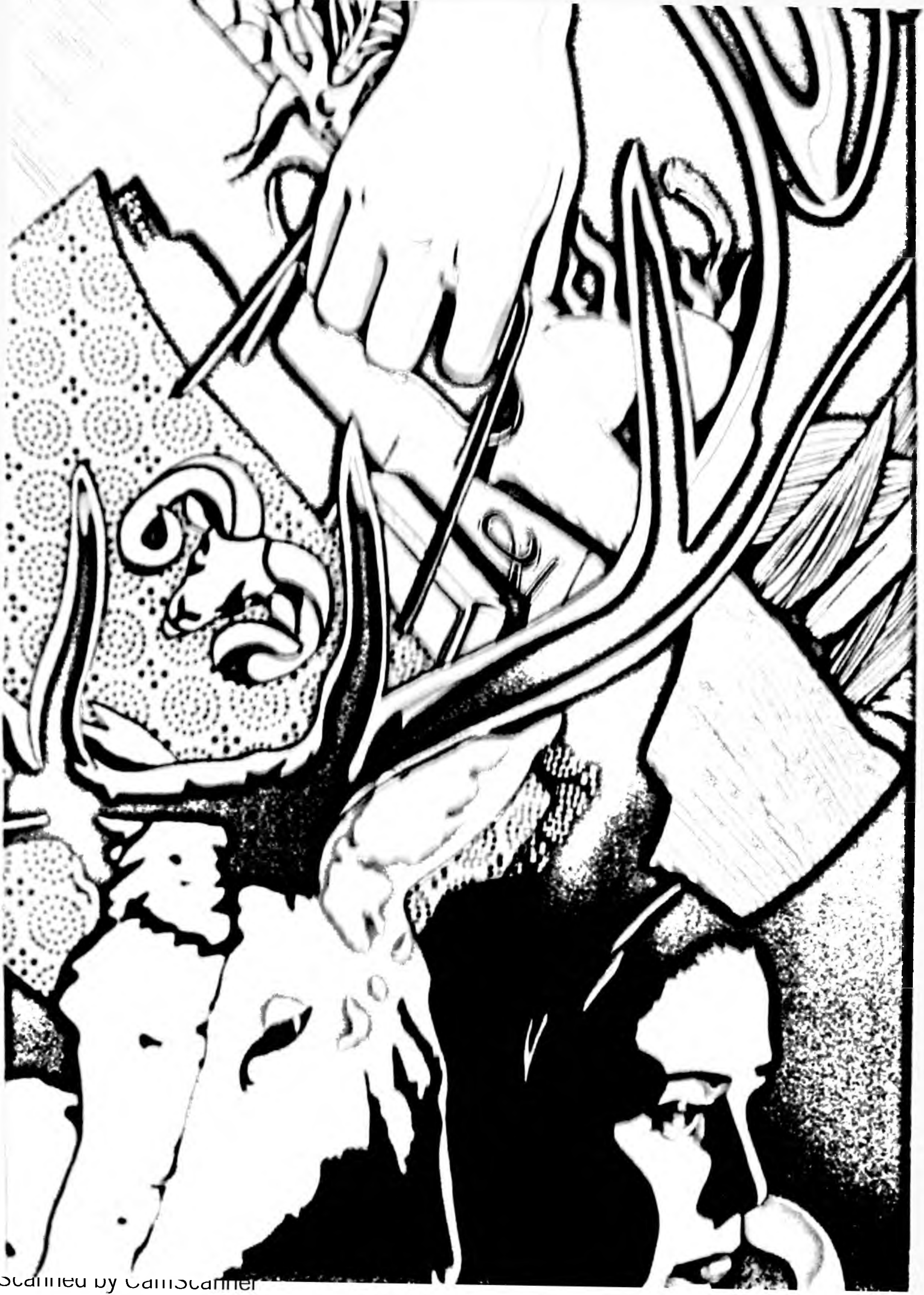
"Bilemiyorum" dedim.

"Öğleden sonraki ilk hasta, randevusunu iptal etti. O yüzden, bir buçuğa kadar boşum" dedi gülümseyerek.

Neden bunun için "güzel bir sürpriz" dedi diye bir an düşündüm, ama aklıma hiçbir şey gelmedi. Neden acaba?

Bunun bir seks daveti olduğunu anlamam, onun ayağa kalkıp beni yatağa doğru götürmesiyle oldu. Fakat benim içimde asla öyle bir istek yoktu. Neden o an, öyle bir şey yapmak zorunda olduğumu-zu hiç anlayamadım. Ben bir an önce kitaba dönmek istiyordum. Tek başıma koltuğa uzanıp, çikolata yiyerek *Anna Karenina*'nın sayfalarını çevirmek istiyordum. Bulaşıkları yıkarken, sürekli Vronski hakkında düşünmüştüm. *Nasıl oluyor da Tolstoy denen adam, roman kahramanlarının hepsini böylesine ustaca avucunun içinde oynatabiliyor,* diye. Tolstoy, kahramanlarını muhteşem bir şekilde tasvir ediyordu. Fakat tam da bu yüzden, bir tür kurtuluş şansından mahrum bırakıyordu onları. O kurtuluş ne diyecek olursak... Şöyle ki...

Biraz gözlerimi kapatıp parmaklarımla şakaklarımı ovaladım. Sonra aslında o gün sabahtan beri azıcık başımın ağrıdığını söyledim. "Kusura bakma yapamam" diye ekledim. Arada sırada feci şekilde baş ağrısı çektiğimden, kocam bu bahaneyi olduğu gibi kabullendi. "Kendini zorlama, biraz uzanıp dinlensen iyi olur" dedi. "Pek şiddetli değil" dedim ben de. Kocam biri biraz geçene kadar koltukta oturup müzik dinleyerek, rahat tavırlarla gazete okudu. Sonra yeniden tıbbi cihazlardan konuştu. "En yeni ve pahalı cihazları alsak bile iki üç yılda eskiyor ve tekrar yenisini almak gerekiyor. Bu işten tek kazançlı taraf tıbbi cihaz üreticisi şirketler oluyor"

dedi. Böyle şeylerden bahsedip durdu. Ben arada sırada başımı sallayarak onaylıyordum, ama aslında neredeyse hiç dinlemiyordum.

Kocam öğleden sonraki mesaisi için çıkınca, gazeteyi toparladım, koltuğun yastıklarını düzelterek yeniden yerine koydum. Sonra pencere çerçevesine yaslanarak odanın içerisine göz attım. Hiçbir anlam veremiyordum. Niye uykum gelmiyordu acaba? Eskiden de birçok kez sabahladığım olmuş, fakat bu kadar uzun süre uyanık kaldığım hiç olmamıştı. Normalde olsa, çoktan uykuya dalmış olurdum. Uykuya dalamamış olsam bile, bastıran uykudan ne yapacağımı bilemez halde olurdum. Fakat benim hiç uykum yoktu, zihnim de oldukça berraktı.

Mutfağa gidip kahve ısıtarak içtim, acaba şimdi ne yapsam diye düşündüm. Elbette *Anna Karenina*'nın devamını okumak istiyordum. Aynı zamanda her zaman yaptığım gibi havuza gidip yüzmek de geliyordu içimden. Bir süre tereddüt ettikten sonra yüzmeye gitmekte karar kıldım. Tam olarak nasıl düzgün ifade edebilirim bilmiyorum ama vücudumu olabildiğince hareket ettirmek yoluyla, içindeki bir şeyi dışarı atma isteğine kapılmıştım sanki. *Dışarı atmak.* İyi de, acaba neyi dışarı atacaktım? Bir süre bunu düşündüm. *Neyi dışarı atacağım?*

Bilmiyorum.

Fakat o şey vücudumun içinde bir tür olasılık gibi hayal meyal süzülüyordu. Bu şeye bir isim vermek istiyordum, ama doğru sözcük aklıma gelmiyordu. Doğru sözcükleri bulmayı pek beceremem. Herhalde Tolstoy olsaydı, tam oturan bir sözcüğü hemen buluverirdi.

Her neyse, hep yaptığım gibi mayomu çantama koyup, City'ye binerek spor kulübüne doğru yola çıktım. Havuzda tanıdık hiç kimse yoktu. Genç bir erkek ile orta yaşlı bir kadın tek başlarına yüzüyordu yalnızca. Güvenlik görevlisi sıkıntıdan patlayacakmış gibi bir yüz ifadesiyle havuzun yüzeyine bakıp duruyordu.

Mayomu giyip yüzücü gözlüğümü takarak, her zaman olduğu gibi otuz dakika yüzdüm. Fakat otuz dakika yeterli olmadı. Bir on beş dakika daha yüzdüm. Son olarak da tüm gücümü kullanarak kurbağalama stili ile bir tur daha yaptım. Nefesim kesilmişti, ama vücudumda hâlâ fazlasıyla güç varmış gibi hissediyordum. Havuzdan çıktığımda çevredeki insanlar bana kaçamak bakışlar fırlatıyorlardı.

Saat üçe kadar biraz zamanım vardı, arabayla bankaya uğrayıp işleri hallettim. Süpermarkete uğrayıp alışveriş yapmayı aklımdan geçirdiysem de vazgeçerek öylece eve döndüm. Sonra kaldığım yerden *Anna Karenina*'yı okumaya devam ettim, çikolatanın kalanını yedim. Saat dörtte oğlum gelince ona meyve suyu içirdim, kendi yaptığım meyve jö-

lesini verdim. Sonra akşam yemeği hazırlıklarına başladım. Önce buzluktan et çıkartarak buzunu çözdüm. Sebze doğrayarak kızartma hazırlıklarına başladım. Miso çorbası yapıp, pilavı hazırladım. Tüm bunları hızlıca, mekanik hareketlerle tamamladım.

Sonra yine *Anna Karenina*'yı okumaya devam ettim.

Uykum yoktu.

4

Saat gece on olduğunda kocamla birlikte yatağa girdim. Sonra yanında uyuyormuş gibi yaptım. Kocam hemen uykuya dalıverdi. Başucundaki lambayı söndürünce neredeyse bir saniye içinde uykuya dalıverir. Lambanın düğmesi ile onun bilinci bir kabloyla birbirine bağlıymış gibi...

Harika, dedim. Böyle insan pek yoktur. Uyuyamayıp da sıkıntı çeken insanların sayısı çok daha fazladır. Benim babam da öyleydi. Babam hep derin uyuyamadığından şikâyetçiydi. Uyurken dönüp durur, ufacık bir ses ya da hareket hissettiğinde de hemen uyanıverirdi.

Fakat kocam öyle değil. Bir kez uykuya daldı mı ne olursa olsun sabaha kadar uyanmaz. Yeni evli olduğumuz zamanlarda bunu tuhaf bulmuş, acaba bu adam ne yapılırsa uyanır, diye birçok kez deneme yapmıştım. Şırınga ile yüzüne su damlatmış, fırça ile burnunun ucunu gıdıklamıştım. Fakat asla uyanmamıştı. İnatla bir şeyler yapmayı sürdürünce, nihayet rahatsızlığını anlatan sesler çıkartıyor-

du yalnızca. Kocam rüya bile görmüyordu. En azından, ne tür rüyalar gördüğünü hiç anımsayamıyordu. Elbette karabasan görmek gibi bir şey yaşadığı da olmamıştı. O hep, çamura gömülmüş kaplumbağa gibi derin derin uyumayı sürdürür yalnızca.

Harika!

On dakika kadar uzandıktan sonra, usulca yataktan kalktım. Oturma odasına geçip yer lambasını açarak bardağa brendi koydum. Sonra koltuğa oturup brendiyi yudum yudum içerek, dilimin üstünde kayışını hissederek kitap okudum. Canım çektiğinde rafa sakladığım kurabiye veya çikolataları çıkartıp yedim. Derken sabah oluverdi. Sabah olunca kitabı kapatıp, kahve ısıtarak, sandviç hazırlayıp yedim.

Her gün aynı şeylerin tekrarıydı.

Bir çırpıda ev işlerini bitirerek, öğleden önceki saatler boyunca kitap okudum. Sonra, öğlene doğru, kitabı bırakıp kocam için öğlen yemeği hazırladım. Kocam saat birden önce çıkıp gidince ben de arabaya binerek havuza gidip yüzdüm. Uyuyamamaya başladıktan sonra her gün tam bir saat yüzebiliyordum. Otuz dakika spor hiç de yeterli olmuyordu. Yüzerken, zihnimi yalnızca yüzmeye odaklıyordum. Başka hiçbir şey düşünmüyordum. Yalnızca, vücudumu etkin bir şekilde hareket ettirmeye odaklanıp düzenli bir şekilde nefes alıyor, nefes veriyordum. Tanıdıklarla karşılaştığımda da neredeyse hiç

E

konuşmaz olmuştum. Basit selamlaşmalarla geçiştiriyordum. Bir davet aldığımda, "Kusura bakmayın, biraz işim var. Hemen eve dönmem gerekiyor" diyordum. Kimseyle oyalanmak istemiyordum. Boş gevezeliklere harcayacak zamanım yoktu. Yüzebildiğim kadar yüzünce bir dakika bile vakit kaybetmeden eve dönüp kitap okumak istiyordum.

Görev gibi alışveriş yapıyor, yemek hazırlıyor, temizliği hallediyor, çocuğumuzla ilgileniyordum. Yine görev gibi, kocamla seks yapıyordum. Bir kez alışınca, bu hiç de zor bir şey değildi. Hatta çok kolaydı. Tek mesele kafa ile vücut arasındaki bağlantıyı kesebilmekti. Vücudum kendi başına hareket ederken, kafam bana ait boşluğun içinde yüzüyordu. Hiçbir şey düşünmeden ev işlerini hallediyordum. Oğluma atıştırmalık veriyor, kocamla havadan sudan konuşuyordum.

Artık uyuyamamaya başladıktan sonra gerçekliğin ne kadar kolay bir şey olduğunu fark ettim. Gerçeklikle baş etmek oldukça basitti. Yalnızca gerçeklikti işte. Yalnızca ev işleri, yalnızca aile işleriydi. Tıpkı basit bir makineyi hareket ettirmek gibiydi; bir kez hareket ettirme prosedürünü öğrenince sonrası bunların tekrarından ibaretti. Bir düğmeye basıyor, bir manivelayı çekiyordunuz. Dereceyi ayarlıyor, kapağı kapatıyor, zamanlama ayarını yapıyordunuz. Her şey tekrardan ibaretti.

Elbette arada sırada değişiklikler de oluyordu.

Mesela kocamın annesi geldi, birlikte akşam yemeği yedik. Pazar günü oğlumuzu da alarak, üçümüz hayvanat bahçesine gittik. Oğlum feci ishal oldu.

Fakat bu olayların hiçbiri benim kendi varoluşuma etki etmiyordu. Sessiz bir rüzgâr gibi etrafımdan esip gidiyorlardı yalnızca. Ben kaynanamla havadan sudan konuşarak dört kişilik yemek hazırladım, ayı kafesinin önünde fotoğraf çektirdim, oğlumun karnına sıcak su torbası koydum, ilaç içirdim.

Hiç kimse bendeki değişikliğin farkında değildi. Benim hiç uyuyamadığımın, durmaksızın kitap okuduğumun, aklımın gerçeklikten yüzlerce yıl, on binlerce kilometre uzakta bir yerde olduğunun hiç kimse farkına varmadı. Ben ne kadar görev gibi, mekanik bir şekilde, hiçbir sevgi ve duyguyu katmaksızın gerçekliklerin üzerinden geçmeyi sürdürüyor olsam da, kocam, oğlum, hatta kaynanam benimle iletişimlerini aynı şekilde sürdürdüler. Hatta bazen, bana karşı her zamankinden daha rahat davranıyorlarmış gibi bile geliyordu.

Böylelikle bir hafta geçti.

Hiç uyumadan ikinci haftaya girince, doğal olarak içimi bir huzursuzluk kapladı. Nasıl düşünülürse düşünülsün, bu anormal bir durumdu. İnsanlar uyurdu, uyumayan insan da yoktu. Eskiden insanları uyutmayarak yapılan bir tür işkence olduğunu bir yerlerde okumuştum. Nazilerin yaptığı işkencelerdi galiba. İnsanları dar odalara tıkıştırıyor, gözle-

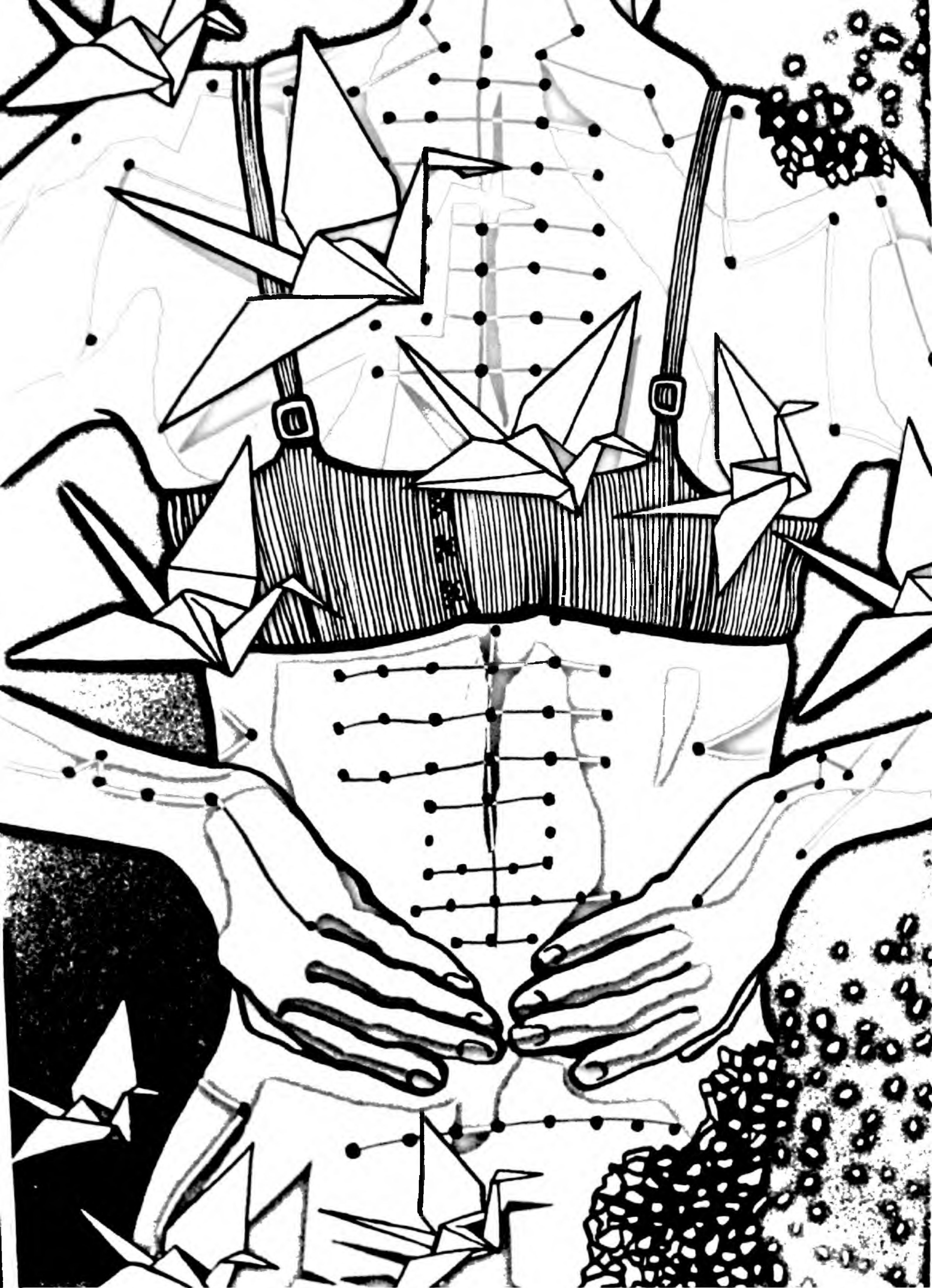
rini açık tutmaya zorlayarak sürekli üzerlerine ışık tutuyor, hiç durmadan yüksek sesli gürültülere maruz bırakıyorlarmış. Bunu yaşayan insan bir noktada çıldırmaya başlıyor, sonunda da ölüveriyormuş.

Çıldırma hali ne kadar süre sonra başlıyordu, anımsayamıyorum. Üç ya da dört gün sonra falandır herhalde. Benim durumumda ise uyuyamaz hale gelmemin üzerinden bir hafta geçmişti. Neresinden bakılırsa bakılsın aşırı uzun bir süreydi. Buna rağmen vücudum hiç de bitkin düşmemişti. Aksine, her zamankinden daha dinçtim.

Bir gün duş aldıktan sonra, çıplak halde boy aynasının önünde durdum. Sonra vücudumun nasıl da net bir şekilde yaşam gücüyle dolu olduğunu görüp şaşırdım. Boynumdan topuğuma kadar tüm vücudumu eksiksiz kontrol ettim. Fakat bir gram fazla yağ, tek bir kırışıklık bile bulamadım. Vücudum elbette genç kızlık dönemindekinden farklı bir hal almıştı. Yine de, tenim eskisine oranla daha canlıydı, daha gergindi. Bir bakayım diye, karnımı parmaklarımla tutup çekmeye çalıştım. Sert ve dolgundu, mükemmel denebilecek ölçüde gergindi.

Sonra bir an, sandığımdan daha da güzelleşmiş olduğumun farkına vardım. Sanki gençleşmiş gibi duruyordum. Yirmi dört yaşındayım desem, insanlar inanırdı herhalde. Tenim pürüzsüzdü, gözlerim pırıl pırıl parlıyordu. Dudaklarım belirginleşmişti. Elmacıkkemiklerimin gölgesi de (ben en çok orada

oluşan gölgeden nefret ederdim) neredeyse hiç fark edilmez hale gelmişti. Aynanın önünde oturup, otuz dakika öylece kendi yüzümü izledim. Farklı açılardan ve nesnel bir bakışla. Yanılmadığımdan eminim. Evet, gerçekten güzelleşmiştim.

İyi de, bana ne olmuştu acaba?

Bir doktora gitmeyi de düşündüm. Çocukluğumdan beri göründüğüm, benimle gerçekten ilgilenen bir doktor tanıdığım vardı. Fakat doktorun benim anlattıklarımı dinlediğinde nasıl tepki vereceğini düşününce, içimi bir kasvet kapladı. Her şeyden önce, adam benim anlattıklarıma olduğu gibi inanır mıydı acaba? Bir haftadır hiç uyumadığımı söyleyecek olsam, adam ilkönce benim akıl sağlığımdan endişe ederdi mutlaka. Belki de sıradan bir uykusuzluk nevrozu olarak görür, başından savardı. Ya da anlattıklarımı olduğu gibi kabul ederek, beni daha büyük bir hastaneye sevk edebilirdi.

O durumda, ne olurdu acaba?

Bir yerlere kapatılırdım, sağım solum kurcalanır, bir sürü tetkike maruz bırakılırdım herhalde. Beyin MR'ları, kardiyografiler, idrar tahlilleri, kan testleri, psikolojik testler... Akla gelebilecek her şey...

Böyle şeylere katlanabilecek durumda değildim. Yalnız başıma, sakince kitap okumak istiyordum ben. Her gün tamı tamına bir saat yüzmek. Dahası, her şeyden öte, özgürlüğe ihtiyacım vardı. Benim arzuladığım buydu. Hastaneye yatmak istemiyor-

dum. Hastaneye yatsam bile, benimle ilgili ne anlayabilirlerdi ki? Dağ gibi yığılmış testlerden, dağ gibi yığılmış varsayımlar üretirlerdi yalnızca. Öyle bir yerde hapsolup kalmak istemiyordum.

Bir gün, kütüphaneye giderek uyku hakkında bir kitap okudum. Uyku hakkında yazılmış pek fazla kitap yoktu, olanlarda da dişe dokunur bir şey yazmıyordu. Sonuç olarak, yazılanların hepsi ağızbirliği etmiş gibi tek bir şey söylemeye çalışıyorlardı: Uyku bir dinlenme türüydü. Söyledikleri bundan ibaretti. Arabanın motorunu durdurmakla aynıydı. Motor sürekli çalıştırılacak olursa daha çabuk arıza veriyordu. Motorun çalışması, kaçınılmaz olarak ısı ortaya çıkartıyordu ve ısı yoğunlaştıkça makinenin kendisine zarar veriyordu. Bu yüzden, ısı salınımı için motorun dinlendirilmesi gerekiyordu. Soğutulmalıydı işte. Motor kapatılmalıydı. Uyku buydu nihayetinde. İnsan söz konusu olduğunda, hem vücut, hem de zihin dinlendirilmeliydi. İnsan vücudunu yatay konuma getirerek kaslarını dinlendiriyor, düşünmeye de ara veriyordu. Yine de, fazla gelen düşünceler, rüya haline gelerek doğal bir şekilde elektriğin boşaltılmasını sağlıyordu.

Kitaplardan birinde enteresan bir şeyler yazıyordu. *İnsan dediğimiz, düşünce konusunda olsun, bedensel faaliyetler konusunda olsun, belirli bir kişisel eğilimden kaçınamaz,* diyordu yazar. *İnsan, kendisi farkında olmadan hareketlerinde ve düşünce-*

rinde bir eğilim yaratır; bu eğilim bir kez yaratılınca da çok ağır bir durumla karşılaşılmadıkça asla yok olmaz. Kısacası insan, bu eğilimlerin kafesinde kapalı halde yaşamını sürdürür. İşte uyku da, bu eğilimlerin katılaşmasını –yazar ayakkabı topuğunun aşınmasını örnek veriyordu– *yumuşatır.* Demek istediği şuydu; uyku eğilimlerin katılaşmasını düzenler, tedavi eder. İnsan uyku sırasında belirli bir eyleme odaklayarak kullandığı kaslarını gevşetir, belirli noktalarda yoğunlaşan düşünce devrelerini sakinleştirir, fazla gelen elektriği de boşaltır. İnsan böylelikle kendini soğutur. Bu, insan dediğimiz sistemin kaderi olarak programlanmış bir eylemdir, hiç kimse bu çerçevenin dışına çıkamaz. Eğer çıkacak olursa, bizzat varoluş temelleri yitirilir. Yazar, kısaca bunu anlatıyordu.

Eğilim? dedim kendi kendime.

Eğilim sözcüğünün bende çağrıştırdığı şey ev işleriydi. Benim duygusuzca ve bir makine gibi sürdürdüğüm ev işleri. Yemek yapma, alışveriş, çamaşır, çocuğa bakma... Bunlar oluşturulmuş eğilimlerden başka bir şey değildi. Gözlerimi kapatsam bile, bu işleri sıkıntı yaşamadan halledebilirdim. Neden derseniz, hepi topu eğilimlerle yapılan işlerdir işte. Düğmeye basar, manivelayı oynatırsınız. Bunu yapmanızla birlikte, gerçeklik dediğimiz olgu anbean ilerler. Aynı şekilde vücudunuzu hareket ettirme şekliniz; o da yalnızca bir eğilimle olur. İşte böy-

lece ben de ayakkabılarımın bir yerlerinden aşınıp gitmesi gibi tükeniyordum ve bunu telafi etmek için günlük olarak uykuya ihtiyacım vardı.

Durum bu muydu yani?

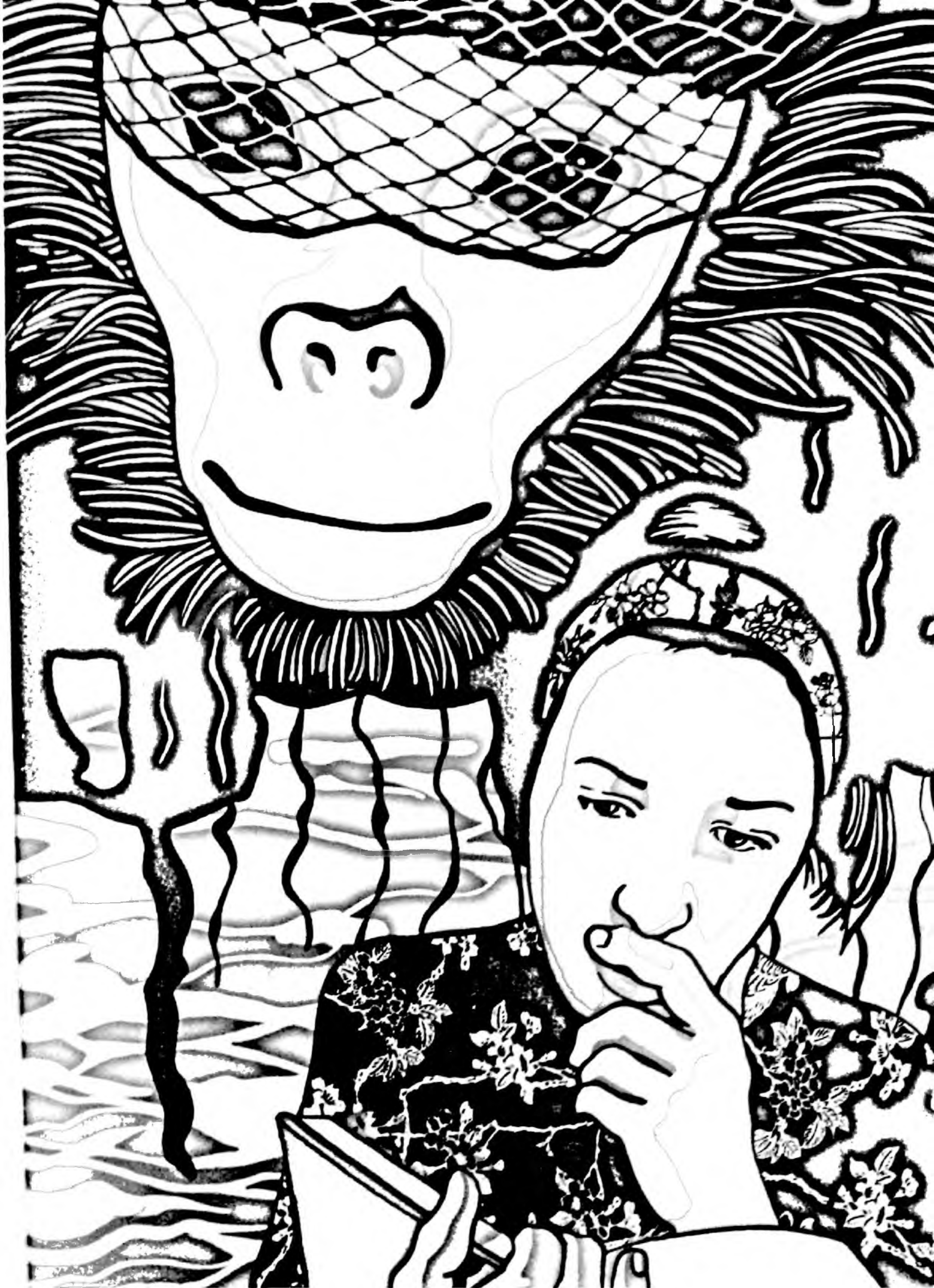
O yazıyı bir kez daha dikkatle okudum. Sonra ikna oldum. *Öyle, kesin öyle olmalı.*

Öyleyse, benim yaşamımın ne anlamı var? Eğilimlerimle tükeniyor, bunu sağaltabilmek için de uyuyorum. Yaşamım bunun tekrarından ibaret değil mi? Hiçbir yere ulaşmayacak, yanlış mı?

Kütüphane masasına eğmiş olduğum başımı iki yana salladım.

Uykuya falan ihtiyacım yok benim, dedim içimden. *Eğer tutup da çıldıracak olsam bile, uyuyamamak yüzünden "bizzat varoluş temellerim" yitip gitse bile ne fark eder. Umurumda değil. Herhangi bir şekilde eğilimler doğrultusunda tüketilmek istemiyorum. Dahası, bu eğilimler doğrultusunda, uykunun ritmik olarak beni bulması gerekiyorsa, olmaz olsun. Benim ihtiyacım yok. Eğer vücudum eğilimler doğrultusunda tükeniyorsa bile, ruhum bana ait. O ruhu da kendim için özenle saklamak isterim. Hiç kimseye de vermem. Tedavi edilmesine gerek yok. Uyumam.*

Bu şekilde, kararlı bir halde kütüphaneden çıktım.

5

Böylelikle uyuyamamaktan korkmaz hale geldim. Korkacak hiçbir şey yoktu. Çok daha olumlu taraflarını düşünmem yeterliydi. İşin özü, uyuyamamanın yaşamımı genişlettiğini düşündüm. Gece ondan sabah altıya kadar olan zaman aralığı yalnızca bana aitti. Bu, bir günün üçte birine denk gelen zaman, bugüne kadar "uyku" diye, "sakinleşmek için tedavi biçimi" diye adlandırdıkları eylem tarafından tüketiliyordu. Fakat bu süre artık bana aitti. Hiç kimseye değil. Bana. Ben o zamanı dilediğimce kullanabilirdim. Hiç kimse tarafından rahatsız edilmeden, hiç kimsenin taleplerine maruz kalmadan. Evet öyle, tam anlamıyla genişletilmiş bir zaman. Yaşamımı üçte bir oranında genişletmiştim.

Bunun biyolojik açıdan bakıldığında normal olmadığını söyleyebilirsiniz. Gerçekten de öyledir belki. Ben de böylesi normal olmayan bir eylemi sürdürüyor olmanın bedelini, gelecekte ödemek zorunda kalabilirim. Hayat o genişletilen zamanı, yani benim peşin olarak aldığım kısmı geri almaya kalka-

bilir. Dayanağı olmayan bir varsayım belki, ama bunu reddetmek için de bir dayanak yok, ana hatlarıyla mantıklı olduğu kanısındayım. Nihayetinde sona gelindiğinde alacak verecek hesabı kapanır.

Fakat dürüst olmak gerekirse, bunun benim için hiçbir önemi yoktu. Eğer herhangi bir nedenle erken ölmek durumunda kalsam bile benim için fark etmiyordu. Bir varsayım karşısında yapılabilecek en doğru şey yol alması için kendi haline bırakmak. En azından şimdilik yaşamımı genişletmiş durumdaydım. Bu muhteşem bir şeydi. Artık ellerim bomboş değildi. Yaşadığıma dair farkındalığım derinleşiyordu. Tüketilmiyordum. En azından tüketilmeyen bir kısma sahip olarak buradaydım. İşte bu yüzden, yaşamakta olmanın gerçekliğini hissedebiliyordum. Yaşarken gerçeklik hissi vermeyen bir yaşam ne kadar uzun sürerse sürsün, bir anlamı olmayacağı kanısındaydım. Artık, bunu kesin olarak anlayabiliyordum.

Kocamın uykuya daldığından emin olunca, oturma odasındaki koltuğa oturup kitabımı açıyordum. İlk bir hafta boyunca *Anna Karenina*'yı üst üste üç kez okudum. Tekrar tekrar okudukça yepyeni şeyler keşfediyordum. Bu dev roman çok farklı keşifler, çok farklı gizemlerle doluydu. İç içe geçirilmiş kutular gibi, dünyanın içinde küçük başka bir dünya, o küçük dünyanın içinde daha da küçük dünyalar vardı. Dahası bu dünyalar birbirine geçmiş halde başlı başına

bir evreni oluşturuyordu. Bu evren kadim zamanlardan beri oradaydı ve okurun keşfetmesini bekliyordu. Bir zamanlar ben, bu evrenin hepi topu küçük bir kırıntısını kavrayabilmiştim. Fakat artık, net olarak görüyor ve anlıyordum. Tolstoy adlı yazarın orada ne anlatmaya çalıştığını, okurların bu kitaptan ne kapmasını istediğini, vermeye çalıştığı mesajı nasıl da organik bir şekilde kristalleştirerek bir roman haline getirdiğini ve bu romandaki nelerin sonuçta yazarının ötesine geçtiğini... Artık görebiliyordum.

Ne kadar yoğun bir şekilde konsantre olursam olayım yorulmuyordum. *Anna Karenina*'yı okuyabildiğim kadar okuduktan sonra Dostoyevski okuyordum. Dilediğimce kitap okuyabiliyordum. Zihnimi ne kadar odaklarsam odaklayayım yorgunluk hissetmiyordum. En zor kısımları bile güçlük çekmeden anlayabiliyordum. Üstelik derin heyecanlar eşliğinde...

Bu, dedim kendi kendime, *benim aslında olmam gereken halim.* Uykuyu bir tarafa atmak sayesinde, kendimi de genişletmiş, büyütmüştüm. *Önemli olan odaklanma yetisi,* dedim içimden. Odaklanma yetisinden yoksun bir yaşam, gözler açıkken hiçbir şey görememekten farksızdı.

Sonunda brendi bitti. Neredeyse bir şişe brendi içmiştim. Markete giderek aynı Rémy Martin'den bir şişe daha aldım. Yanı sıra bir şişe de kırmızı şarap. Bir de şık bir brendi kadehi. Elbette, çikolata ve kurabiye de...

Arada sırada, kitap okurken birden yoğun bir heyecana kapılıyordum. Öyle zamanlarda kitap okumayı bırakıyor, odanın içinde vücudumu hareket ettiriyordum. Vücudumu esnetme hareketleri yapıyor, bazen de yalnızca odanın içinde dolaşıp duruyordum. İçimden geldiğinde gece yürüyüşlerine çıktığım da oluyordu. Elbiselerimi değiştiriyor, park yerinden City'yi çıkartıp yakınlarda amaçsızca dolaşıyordum. Yirmi dört saat hizmet veren restoranlara girip kahve içtiğim de oluyordu, ama insanlarla karşılaşmayı eziyet olarak gördüğümden, çoğunlukla arabanın içinde kalıyordum. Tehlikeli olmadığına kanaat getirdiğim yerlerde arabayı park edip, dalgın dalgın düşündüğüm de oluyordu. Limana kadar gidip bir süre geçen gemileri izlediğim de oldu.

Bir seferinde bir polis arabaya yaklaşıp görevi gereği bilindik sorularını sordu. Saat gece yarısı iki buçuktu ve o sırada ben, iskeleye yakın bir yerde sokak lambasının ışığı altında park etmiş, gemilerin ışıklarını izleyerek radyo dinliyordum. Polis arabanın camına tak tak diye vurdu. Camı indirdim. Genç bir polisti. Nazik bir konuşma tarzı vardı. Uyuyamadığımı söyledim. Ehliyetimi göstermemi istedi, gösterdim. Polis bir süre dikkatle ehliyetime baktı. Önceki ay orada bir cinayet işlendiğini söyledi. Bir çift üç gencin saldırısına uğramış, adam öldürülmüş, kadın tecavüze uğramıştı. O olayı ben de duymuştum. Başımı sallayarak onayladım. "İşte

bu yüzden, hanımefendi, gece yarısı buralarda pek dolaşmasanız iyi olur, saatin farkındasınızdır" dedi. "Teşekkür ederim, artık gidiyorum" dedim. Ehliyetimi geri verdi. Arabayı hareket ettirdim.

İlk defa birileri gelip benimle konuşuyordu. Bir daha da olmadı. Kimse tarafından rahatsız edilmeden, gece yarısı şehirde bir iki saat dolaştım. Sonra apartmanın otoparkına arabayı bıraktım. Kocamın beyaz Bluebird'ünün yanına. Sonra tıkırtılar çıkartarak soğuyan motorun sesine kulak verdim. Sesler kesilince arabadan inip, dairemize döndüm.

Eve girdiğimde, önce yatak odasına gidip kocamın hâlâ uyuduğundan emin oldum. Kocam her seferinde istisnasız uykuda oluyordu. Sonra oğlumuzun odasına gittim. Çocuk da derin uykusundaydı hep. İkisi hiçbir şey bilmiyorlar. Dünyanın hiçbir değişikliğe uğramadan dönüp durmaya devam ettiğini sanıyorlar. Fakat öyle değil işte. Dünya onların farkında bile olmadığı anlarda hızla değişiyor. Geriye dönüşü olmayacak şekilde.

Bir gece, uyuyan kocamın yüzünü gözlerimi ayırmadan seyrettim. Yatak odasından bir takırtı gelince telaşla yatak odasına dönmüştüm, çalar saat yere düşmüştü. Kocam uykusu arasında kolunu oynatmış, çarpıp düşürmüş olmalıydı. Yine de, hiçbir şey olmamış gibi derin uykusundaydı. *Şu işe bak! Acaba ne olursa bu adam uyanır?* Saati yerden kaldırdım, başucuna koydum. Sonra kollarımı göğsümde

kavuşturarak, bakışlarımı ayırmadan kocamın yüzünü seyretmeye başladım. Kocamın yüzünün uykudaki halini böylesine dikkatle seyretmeyeli uzun zaman olmuştu. *Kaç yıl oldu acaba?*

Yeni evlendiğimiz sıralarda sık sık o uyurken yüzünü seyrederdim. Durup onu izlemek bile beni rahatlatır, huzur verirdi. *Bu adam yanımda böyle huzurla uyuduğu müddetçe ben koruma altındayım, başıma bir şey gelmez,* derdim.

Fakat bir gün geldi, artık bunu yapmayı bıraktım. Bu herhalde oğlumuzun adını koyarken kocamın annesiyle aramın açıldığı sıralarda olmuştu. Kocamın annesi tarikat benzeri bir gruba kapılmıştı ve oğlumuza o tarikatın "lütfettiği" ismi koymamızı istemişti. Nasıl bir addı anımsamıyorum, ama ben öyle bir şey "lütfedilmesini" istemiyordum. Bunun üzerine kaynanamla aramızda şiddetli bir atışma yaşanmıştı. Fakat kocam, bu konuda tek kelime bile etmemişti. Yalnızca yanımızda durup bizi yatıştırmaya çalışmıştı.

İşte o an, kocamın koruması altında olduğum hissini yitirdim. Evet, kocam beni korumamıştı. Feci öfkelenmiştim. Elbette bu artık mazide kaldı ve kaynanamla da aramızı düzelttik. Oğlumun adını ben kendim koydum. Kocamla aramız da hemen düzeliverdi zaten.

Fakat nedendir bilmem, o sıralardan itibaren, kocam uyurken yüzünü seyretmeyi bırakmıştım.

Orada durmuş, kocam uyurken yüzünü izliyordum. Kocam her zamanki gibi derin uykudaydı. Yorganın ucunda çıplak ayağı tuhaf bir açıyla dışarıda kalmıştı. Sanki ayak başka birine aitmiş gibi bir açıyla. İri, boğum boğum bir ayaktı. Büyük ağzı yarı açık kalmış, altdudağı hiçbir yere ait değilmiş gibi aşağıya sarkmıştı, arada sırada aklına gelivermiş gibi burun deliklerini oynatıyordu. Gözünün altındaki beni fazla büyüktü, sefil bir görüntü veriyordu ona. Gözlerinin kapalı halinde zerre kadar zarafet yoktu. Gözkapakları sarkmış, gözleri soluk renkli et parçalarıyla kaplanmış gibi görünüyordu. *Tam bir şapşal gibi uyuyor,* diye geçirdim içimden. İhtirastan uzak, hiçbir özelliği olmayan bir uyuma şekliydi. *Bu adam uyurken yüzü amma da çirkinleşiyor,* dedim kendi kendime. *Nasıl da feci görünüyor. Eskiden böyle değildi,* diye düşündüm. Evlendiğimiz sıralarda çok daha canlı yüz hatlarına sahip bir adamdı. Aynı şekilde derin uykuda olsa bile, yüzü böylesine sefil bir hal almıyordu.

Eskiden kocam uyurken yüzünün aldığı hali anımsamaya çalıştım. Fakat ne kadar çabaladıysam da anımsayamadım. Tek bildiğim, bu kadar feci bir yüz olmadığıydı. Belki de ben öyle sanıyorumdur sadece. Uyurken yüzünün aldığı hal hiç değişmemiştir belki de. Ya da benim duygularım birbirine karışmış da olabilir. Annem olsa, herhalde öyle derdi. Pek ustaydı annem böyle mantık yürütmekte. "Beni din-

le, evlenince ona karşı tutkun iki, bilemedin üç yıl sürer" der dururdu hep. Şimdi olsa, "Yüzünün uykudaki halinin sana şirin gelmesi, yalnızca ona olan tutkundan kaynaklanıyordu" derdi herhalde.

Fakat ben, öyle olmadığının farkındaydım. Kocam çirkinleşmişti; emindim. Teni gerginliğini yitirmişti. Bu galiba yaşlanmak anlamına geliyordu. Kocam yaşlanıyordu ve yoruluyordu. Törpüleniyordu bir de. Bundan sonra daha da çirkinleşecekti olasılıkla. Dahası, benim buna katlanmaktan başka çarem yoktu.

Derince iç geçirdim. Çok derin bir iç geçirmeydi, ama kocam elbette kımıldamadı bile. Derince iç geçirildi diye uyanmaz o.

Yatak odasından çıkıp oturma odasına döndüm. Sonra da brendi içip, kitap okudum. Fakat aklıma takılan bir şeyler vardı. Kitabı bir kenara bırakıp, oğlumuzun odasına gittim. Kapıyı açarak, koridordan gelen ışıkta oğlumun yüzüne dikkatlice baktım. Oğlum da, tıpkı kocam gibi derin uykudaydı. Her zamankinden farklı değildi. Bir süre bakışlarımı oğlumun yüzünden ayırmadım. Oğlumun teni gergin ve pürüzsüzdü. Doğal elbette, ama kocamdan bir hayli farklıydı. Daha çocuktu. Teni pırıl pırıldı ve hiç de sefil bir hali yoktu.

Fakat bir şeyler sinirime dokunuyordu. Oğluma karşı, ilk kez öyle bir hisse kapılıyordum. Acaba oğlumun neyi benim sinirime dokunuyordu? Orada öy-

lece durup yine kollarımı göğsümde kavuşturdum. Elbette oğlumu yürekten seviyordum. Hem de çok. Fakat o an, bir şeyler kesin olarak sinirime dokunuyordu.

Başımı iki yana salladım.

Bir süre gözlerimi yumdum. Sonra gözlerimi açarak oğlumun yüzüne tekrar baktım. Derken beni sinirlendiren şeyin ne olduğunu anladım. Oğlumun yüzünün uykudaki hali, kocamınkiyle tıpatıp aynıydı. Dahası bu yüz, kaynanamın yüzüyle de aynıydı. Kan bağının gücü, kendi kendine yetme... Kocamın ailesinin böyle böbürlenmelerinden nefret ederdim. Evet, kocam bana iyi davranıyor. Hem nazik, hem de düşünceli davranıyor. Beni aldatmıyor, çok da çalışıyor. Ciddi ve herkese karşı kibar. Arkadaşlarımın tümü ağızbirliği etmişçesine, "Öyle iyi bir adam hiçbir yerde yok" diyor. *Şikâyet edecek tek bir yanı yok,* diye düşünüyorum ben de. Fakat işte bu şikâyet edecek tek yanının olmaması arada sırada sinirimi bozuyordu. O "şikâyet edecek tek bir yanı yok" ifadesi içerisinde, hayal gücünün dahil olmasına izin vermeyen bir şeyler, insanı tuhaf bir şekilde geren bir şeyler vardı. Bu da benim tepemi attırıyordu.

Şimdi ise, oğlum yüzünde aynı ifadeyle uyuyordu işte.

Başımı yine iki yana salladım. *Nihayetinde bir yabancı,* dedim içimden. *Bu çocuk,* dedim, *büyüdüğünde benim hislerimi asla anlayamaz herhalde.* Koca-

mın şu an benim hislerimi hiç anlamadığı gibi...

Oğlumu seviyorum; bu tartışma götürmez. Fakat gelecekte, bu çocuğu böylesine tutkuyla sevemez hale geleceğime dair bir his vardı içimde. Bu düşünce bir anneye hiç uygun değil. Çoğu anne böyle bir düşünceyi aklından bile geçirmez herhalde. Aklımdan bu düşünceler geçti. Çocuğum uyurken yüzüne baktıkça bunları düşündüm.

Aklımdan böyle şeyler geçince üzüntüye kapıldım. Oğlumun kapısını kapatıp, koridorun ışığını söndürdüm. Sonra oturma odasındaki koltuğa dönüp, kitabımı açtım. Birkaç sayfa okuduktan sonra kitabı kapattım. Saate baktım. Üçe geliyordu.

Acaba uyumayalı kaç gün oldu sorusu geçti aklımdan. İlk uyuyamadığım gece bir önceki hafta salı gecesiydi. Öyleyse tam on yedi gün olmuştu. Tam on yedi gündür bir dakika bile uyumamıştım. On yedi gündüz ve on yedi gece. Çok uzun bir zaman. Artık, uykunun nasıl bir şey olduğunu bile tam olarak anımsayamıyorum.

Gözlerimi kapatmayı denedim. Sonra uyumanın nasıl bir his olduğunu hatırlamaya çalıştım. Fakat orada yalnızca uykuya yer olmayan bir zifiri karanlık vardı. Uykuya yer olmayan bir zifiri karanlık... Bu, zihnimde ölümü çağrıştırdı.

Ölecek miyim acaba, diye geçirdim içimden.

Eğer bu şekilde ölüp gidersem, benim yaşamımın anlamı ne olacak, diye düşündüm.

Elbette, yaşamımın anlamının ne olduğunu ben bilemiyordum.

Peki, ölüm ne öyleyse acaba, dedim kendi kendime.

Ben o zamana kadar uykuyu ölümün bir biçimi olarak görmüştüm. Kısacası, uykunun uzantısında bir nokta olarak düşünmüştüm ölümü. Ölüm dedikleri, bir tanım getirmek gerekirse, normal uykudan çok daha derin, bilincin asla var olmadığı bir uyku... Sonsuza ulaşan bir mola, kendinden geçme... Öyle düşünüyordum.

Fakat belki de öyle değildir, dedim bir an. Ölüm dedikleri, uykudan tamamen farklı türden bir koşullar bütünü olamaz mı?.. Bu belki de benim o an tecrübe ettiğim uçsuz bucaksız, derin ve uykuya yer olmayan zifiri karanlıktan başka bir şey değildi. Ölüm, öylesi bir zifiri karanlığın içerisinde sonsuza dek uyuşup kalmak demekti belki de.

Fakat öyleyse, çok feci bir durum, dedim kendi kendime. Eğer ölüm hali bir mola değilse, bizim güçsüzlüklerle dolu, bütünlükten yoksun yaşamlarımız nasıl kurtulur? Fakat nihayetinde, ölümün nasıl bir şey olduğunu kimse anlayamaz. Kim ölümü gerçekten tecrübe edebilmiş ki? Hiç kimse. Ölümü tecrübe edenler çoktan öldüler. Yaşayanlar arasında, ölümün nasıl bir şey olduğunu bilen tek kişi bile yok. Yalnızca tahmin yürütülüyor. Bu tahminler ne şekilde olursa olsun, tahminden öteye geçmez. Ölü-

mün bir mola olması, mantığa bile aykırı. Ölmedikten sonra bunu anlayabilmek mümkün değil. Ölüm her şey olabilir.

Böyle düşününce, aniden şiddetli bir korkuya kapıldım. Sırt kaslarımın kasılıp kaldığını, sertleşip gerildiğini hissettim. Hareket etmeden gözlerimi kapattım. Artık gözlerimi açmayı başaramıyordum. Görüş alanımdaki kesif karanlığı bir şey yapmadan izliyordum. Zifiri karanlık, uzayın kendisi gibi derin, çaresizlik hissi yüklüydü. Yapayalnızdım. Bilincim yoğunlaşıyor, genişliyordu. İstesem, o uzayı iyice derinliklerine kadar görebileceğime dair bir his vardı içimde. Fakat görmemeyi seçtim. *Henüz erken,* dedim içimden.

Eğer ölüm böyle bir şeyse, ben ne yapabilirdim acaba? Eğer ölüm, sonsuza dek uyuşup kalarak, bu şekilde sürekli zifiri karanlığı izlemekse?..

Nihayet gözlerimi açtım, bardakta kalan brendiyi bir yudumda içiverdim.

6

Pijamamı çıkartıp kot pantolonumu giydim. Tişörtümün üstüne de kapüşonlu mont geçirdim. Sonra saçlarımı başımın arkasında sıkıca toplayıp kapüşonun içine yerleştirdim. Kocamın beysbol şapkasını başıma taktım. Aynaya baktığımda erkek çocuğu gibi duruyordum. Böylesi daha iyiydi. Sonra spor ayakkabılarımı giyip kapalı otoparka indim.

City'ye binince anahtarı çevirdim, motoru çalıştırdım. Bir süre motordan gelen sese kulak verdim. Her zamankiyle aynı motor sesiydi. İki elimi direksiyona koyup birkaç kez derin nefes aldım. Sonra düşük vitesle apartmandan çıktım. Arabanın sürüşü her zamankinden daha rahat gibi geldi bana. *Sanki buzun üzerinde kayıyormuşum gibi,* diye geçirdim aklımdan. Vitesi dikkatle değiştirerek, şehirden çıkıp Yokohama'ya giden çevre yoluna girdim.

Saat gece üçü geçmiş olmasına rağmen yoldaki araç sayısı hiç de az değildi. Devasa uzun yol TIR'ları yolun yüzeyini titreterek batıdan doğuya

akıp gidiyorlardı. Onlar da uyumuyordu işte. Taşımada verimliliği artırabilmek için gündüz uyuyup gece çalışıyorlardı.

Oysa ben, dedim içimden, *hem gece, hem gündüz çalışabilirim. Ne de olsa benim uyumaya ihtiyacım yok.*

Biyoloji açısından bakacak olursak bu doğal olmayabilir. İyi de, doğallığın ne olduğunu kim bilebilir ki? Neyin biyolojik açıdan doğal olduğu, nihayetinde deneyimsel varsayımlardan öteye geçmez. Üstelik ben o varsayımları aşan bir noktadayım. Sözgelimi benim insan ırkının muazzam evriminin son aşamasına bir örnek olduğumu düşünürsek nasıl olur? Uyumayan kadın. Bilincin genişlemesi.

Gülümseyiverdim.

Evrimin son aşamasına örnek.

Radyoda müzik dinleyerek arabayı limana kadar sürdüm. Klasik müzik dinlemek istemiştim ama gece yarısı klasik müzik yayını yapan bir istasyon bulamadım. Hangi istasyona ayarladıysam, hepsi can sıkıcı Japonca *rock* müzikler çalıyordu yalnızca. İnsanın dişlerini çürütecek kadar tatlı sözlerle dolu vıcık vıcık aşk şarkıları. Çaresiz o müzikleri dinledim. Müzikler feci uzak yerlere gelmişim gibi bir hisse kapılmama neden oldu. Mozart'tan da, Haydn'dan da çok uzaklardaydım.

Yürüyüş parkının beyaz çizgilerle kısımlandırılmış otoparkında arabayı durdurup motoru kapat-

tım. Çevresi açık sokak lambasının altındaki en aydınlık yeri seçtim. Otoparkta yalnızca bir araba vardı. Gençlerin beğenerek binecekleri türden bir arabaydı. Beyaz, çift kapılı bir *coupé*. Kasası eskiydi. Herhalde içinde iki sevgili vardı. Otelde kalacak paraları olmadığından arabanın içinde sevişiyorlardı belki de. Belaya bulaşmamak için beysbol şapkasını kadın olduğum anlaşılmayacak şekilde kafama iyice geçirdim. Kapıların kilitli olduğundan emin oldum.

Dalgın bakışlarla çevremi izlerken, üniversite birinci sınıftaki erkek arkadaşımla birlikte arabayla gezmeye çıktığımız gün, o arabanın içinde birbirimizi okşadığımız anlar geliverdi birden aklıma. Oğlan artık daha fazla sabredemeyecek hale gelip, "Girmeme izin ver" demişti. Fakat ben, "Hayır" demiştim. Sonra iki elimi direksiyonun üzerine koyarak, müzik dinlerken o anı belleğimde yeniden canlandırmaya çalıştım. Fakat oğlanın yüzünü doğru düzgün anımsayamıyordum. Her şey çok uzun zaman önce meydana gelmiş gibi bir his oluştu içimde.

Uyuyamaz hale geldiğim andan önceki belleğim gitgide ve hızını artırarak uzaklaşıp gidiyordu sanki. Bu çok tuhaf bir histi. Her gece olduğunda uyuduğum zamanlardaki ben gerçek ben değilmiş, o zamanlardaki belleğim kendi gerçek belleğim değilmiş gibi hissediyordum. *İnsanlar böyle değişiyorlar işte*, dedim içimden. *Fakat bu değişimi kimse anlayamıyor. Hiç kimse fark edemiyor. Benden başka kim-*

se anlayamıyor. Açıklasam bile, onlar anlayamazlar herhalde. İnanmaya bile çalışmazlar. Diyelim inandılar, benim neler hissettiğimi asla tam olarak ayrımsayamazlar. Onlar, beni kendilerinin varsayımlardan oluşan dünyalarını tehdit eden bir unsur olarak görürler yalnızca.

Fakat ben gerçekten değişiyorum.

Ne kadar süreyle orada hareketsiz kaldığımı bilemiyorum. Ellerimi direksiyona koymuş, hiç kımıldamıyordum, gözlerimi kapatmıştım. O uykuyla buluşmayan zifiri karanlığı izliyordum.

Derken aniden birinin farkına vardım. Biri vardı orada. Gözlerimi açıp çevreme bakındım. Arabanın dışında biri vardı. Üstelik kapıyı açmaya çalışıyordu. Fakat elbette kapılar kilitliydi. Arabanın iki yanında karanlık gölgeler görünüyordu. Sağ kapıda ve sol kapıda. Yüzleri görünmüyordu. Giysileri de seçilemiyordu. Karanlık gölgeler haline gelmiş, orada duruyorlardı.

O iki gölgenin arasında City'yi feci küçük hissetmeye başladım. Sanki küçük bir kek kutusu gibi. Arabanın sağdan soldan sarsıldığını hissediyordum. Sağ taraftaki cam güm güm yumruklanıyordu. Fakat bunu yapanın polis olmadığını anlayabiliyordum. Polis öyle yumruklamazdı. Arabayı sarsmaya da kalkmazdı. Nefesim kesildi. Ne yapabileceğimi düşündüm. Kafam karmakarışık olmuştu. Koltukaltlarımın terden sırılsıklam olduğunu hissedebili-

yordum. *Arabayı hareket ettirmeliyim,* dedim. *Kontağı çevirmeliyim.* Elimi uzatıp anahtarı sağa çevirdim. Marşın sesi duyuluyordu.

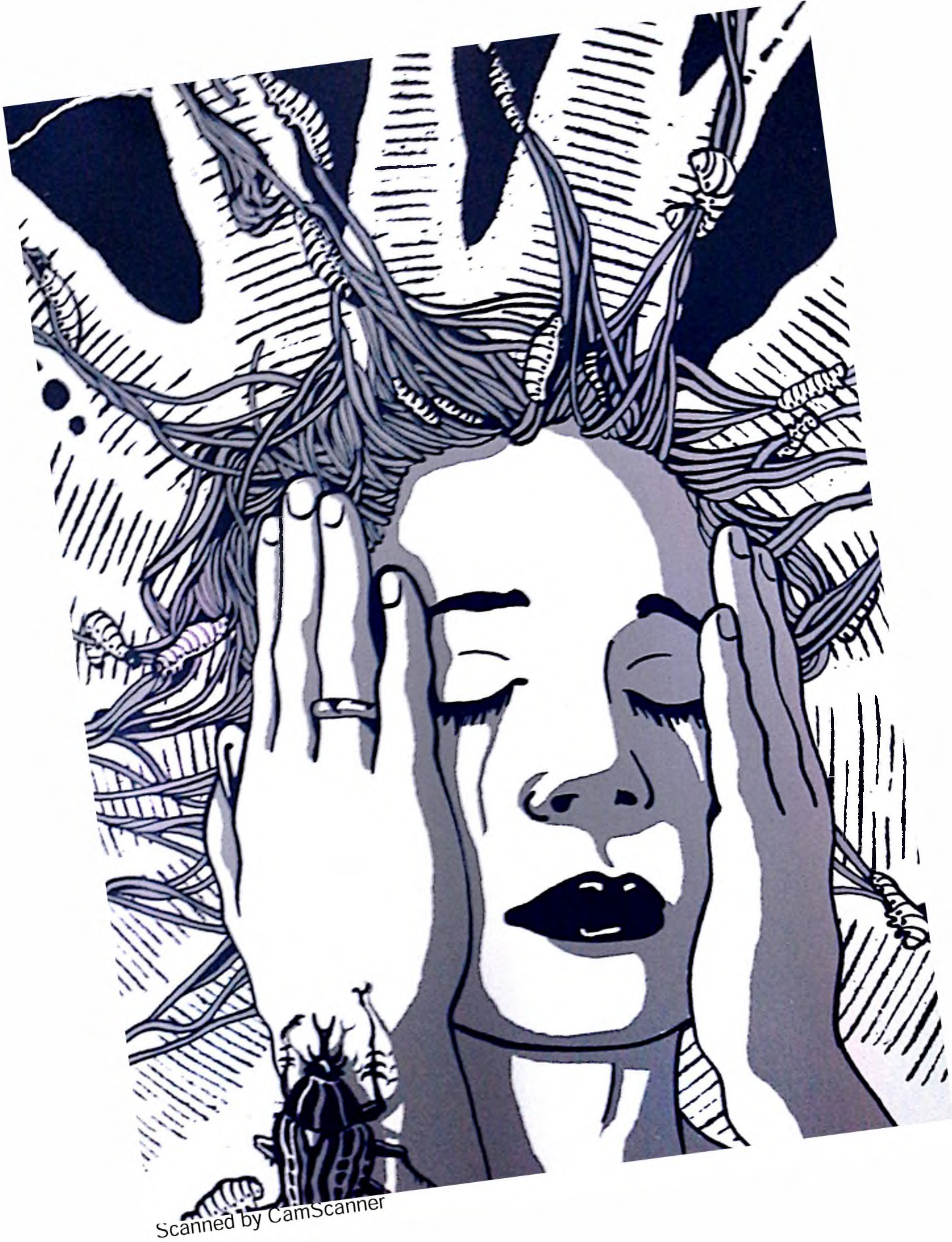
Fakat motor çalışmıyordu.

Parmaklarım tir tir titriyordu. Gözlerimi kapatarak bir kez daha anahtarı yavaşça çevirmeyi denedim. Fakat yine olmadı. Devasa bir duvarı tırnaklıyormuşum gibi gıcırtılar geldi yalnızca. Aynı ses tekrarlanıp duruyordu. Dahası o adamlar, o gölgeler arabamı sarsmayı sürdürüyordu. Sarsıntı gitgide şiddetleniyordu. Herhalde arabayı ters çevirmek niyetindeydiler.

Bir şeyler yanlış, dedim içimden. Sakinleşerek düşünürsem her şey yoluna girecekti mutlaka. Düşünmeliydim. Sakinleşerek, yavaşça düşünmeliydim. Bir şeyler yanlıştı.

Bir şeyler yanlıştı.

Fakat yanlış olan neydi bilemiyordum. Kafamın içi kesif bir karanlıkla kaplanmıştı. O karanlık beni hiçbir yere götürmüyordu. Ellerim zangır zangır titremeye devam ediyordu. Anahtarı çıkartıp bir kez daha yerleştirmeyi denedim. Parmaklarım titriyor, anahtarı deliğine yerleştirmeyi başaramıyordum. Yeniden yerleştirmeye çalışırken anahtar aşağıya düştü. Eğilip almaya çalıştım. Fakat alamadım. Araba şiddetle sarsılmaya devam ediyordu. Yeniden eğilmeyi denediğimde alnımı direksiyona sertçe çarptım.

Şansıma küserek, koltuğa yığılıp iki elimle yüzümü kapattım. Sonra ağlamaya başladım. Ağlamaktan başka bir şey yapamıyordum. Gözyaşlarım sel olup akmaya başlamıştı sanki. Tek başıma, bu küçük kutunun içine kısılıp kalmış halde hiçbir yere gidemiyordum. Gecenin en derin saatlerinde o adamlar arabamı sarsmayı sürdürüyor, devirmeye çalışıyorlardı.